

Міністерство освіти та науки України
Маріупольський державний університет
Кафедра грецької філології та перекладу

ПРАКТИКУМ
з ОСНОВНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
(аспект «Суспільно-політична термінологія»)
для студентів ОС «Бакалавр»
спеціальності 035 Філологія. Мова та література (новогрецька)

Маріуполь 2019

УДК 371.33:811.14.06'242
ББК 81.2Гр

Практикум з Основної іноземної мови (аспект «Суспільно-політична термінологія») для студентів IV курсу ОС «Бакалавр» спеціальності «035 Філологія. Мова та література (новогрецька)» / укл. Гаргаєва О.В. – Маріуполь : МДУ, 2019. – 47 с.

Практикум з Основної іноземної мови (аспект «Суспільно-політична термінологія») для студентів IV курсу ОС «Бакалавр» складено на підставі відповідних нормативних вимог Міністерство освіти та науки України, методичних рекомендацій Маріупольського державного університету для студентів спеціальності «035 Філологія. Мова та література (новогрецька)».

Рекомендується студентам денної форми навчання.

Рецензенти:

к.філол.н., доцент кафедри грецької філології МДУ Кіор Ю.А.

старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу КНТЕУ Нікіфорова В.Г.

© Гаргаєва О.В.
© Маріуполь, МДУ

ЗМІСТ

Вступ	4
Структурні частини реферування публіцистичної статті	5
ΘΕΜΑ 1. Τα προβλήματα της σύγχρονης κοινωνίας	6
Ενότητα 1. ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ ΝΤΥΝΟΝΤΑΙ ΑΚΡΙΒΑ ΚΑΙ ΑΝΦΟΡΟΥΝ ΜΑΝΤΙΛΑ, ΑΥΤΗ ΘΑ ΕΙΝΑΙ VERSACE	6
Ενότητα 2. ΤΑ ΕΜΒΡΥΑ ΑΚΟΥΝΕ ΚΑΙ ΘΥΜΟΥΝΤΑΙ	10
Ενότητα 3. ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΑΓΕΝΕΙΑΣ	12
Ενότητα 4. ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ	16
Ενότητα 5. ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ: «ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ!»	19
Ενότητα 6. ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ	21
Ενότητα 7. ΟΙ Ι6ΑΡΗΔΕΣ «ΤΗ ΒΡΙΣΚΟΥΝ» ΜΕ ΑΛΚΟΟΛ ΚΑΙ ΟΥΣΙΕΣ	23
ΘΕΜΑ 2. Πολιτική ζωή. Ειρήνη – πόλεμος	26
Ενότητα 8. Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΣΤΗΝ ΚΟΜΟΤΗΝΗ.	26
Ενότητα 9. ΝΕΟΣ ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	26
Ενότητα 10. ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΓΡΑΦΤΗΚΕ ΜΕ ΤΟ ΑΙΜΑ ΕΚΑΤΟΝΤΑΔΩΝ	27
Ενότητα 11. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΟΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΕΙΛΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	28
Ενότητα 12. ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ: ΤΟ «ΜΕΓΑΛΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ» ΤΕΛΕΙΩΣΕ	31
ΘΕΜΑ 3. Η πνευματική ανάπτυξη της κοινωνίας	33
Ενότητα 13. Η ΩΡΑ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ.	33
Ενότητα 14. Ο ΛΑΡΙ ΖΕΪΓΚΕΡ – ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ, ΤΗΛΕΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ	35
Ενότητα 15. ΟΤΑΝ ΕΧΩ... ΔΙΑΒΑΣΜΑ, ΒΑΡΙΕΜΑΙ!	36
ΘΕΜΑ 4. Οι Έλληνες της διασποράς	39
Ενότητα 16. ΠΩΣ ΖΟΥΝ ΚΑΙ ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	39
Ενότητα 17. ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ	41
Ενότητα 18. ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΖΟΦΙΚΗΣ	42
Ενότητα 19. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΣΤΗ ΖΙΜΠΑΜΠΟΥΕ	46

ВСТУП

Практикум призначено для студентів IV курсу ОС «Бакалавр», які навчаються за спеціальністю «035 Філологія. Мова та література (новогрецька)» на факультеті грецької філології. Практикум розглядає курс «Суспільно-політична термінологія» у галузі дисципліни «Основна іноземна мова».

Основною практичною метою курсу закріплення у студентів навичок реферування газетних статей. Супроводжуючою метою є навчання студентів специфіки перекладу заголовків, вживання граматичних конструкцій, притаманних газетному стилю, опанування газетним вокабуляром, а також обговорення із студентами найважливіших суспільних питань під час роботи із грекомовними текстами.

Вправи, що містяться у практикумі спрямовані на формування навичок роботи з неадаптованим публіцистичним текстом, навичок усного та письмового переказу та реферування статей. Також, слід зазначити, що вправи сприяють формуванню уміння сприймати прочитану інформацію та виділяти ключові моменти, розвиненню комунікативних вмінь студентів шляхом опанування ними навичок діалогічного та монологічного мовлення на основі засвоєних лексичних одиниць та граматичних структур.

Основною формою організації навчального процесу є практичне заняття.

У практикумі представлено 22 практичних заняття з аспекту «Суспільно-політична термінологія» на четвертому курсі вивчення мови. До кожної публіцистичної статті передбачені різноманітні завдання для засвоєння вокабуляру, розвитку навичок усного та писемного мовлення.

Завдання на розширення вокабуляру передбачають безперекладну семантизацію лексики на конкретних прикладах, кожний з яких розглядає певне лексичне значення або важливий мікрограматичний аспект.

СТРУКТУΡΝΗ ЧΑΣΤΙΝΗ РЕФЕРУВАНΝΙΑ ΠΥΒΛΨΙΣΤΙΧΝΟΪ ΣΤΑΤΤΙ

1. Πωβίδομλεννία νάζννι στάρτι ζ ννκνρίσταννιαν ταικν κλίση:

Το δεδομένο άρθρο (το άρθρο υπό την περίληψη) τιτλοφορείται..., έχει τον τίτλο..., ονομάζεται...

2. Ναδαννία νίδομσθειν πρσ αντορα στάρτι (νκίςσο ταικί ναινννί) τα δνκρело, ν νκσμοу публікація міститься

(Είναи γραμμένο από τον κύριο ....., ο οποίος είναι...Το δεδομένο άρθρο είναι τοποθετημένο στην εφημερίδα..., είναι παρμένο από την (το) ...)

3. Φορμυλοvanнiя πρσβλεμν, шсσ σταινιτсья у сτάρτι *(ο αρθρογράφος θέτει το πρόβλημα..., στο άρθρο τίθεται το πρόβλημα..., το οποίο είναι πολύ επίκαιρο (οξύ) για (σε) κάτι)*

4. Реферування сτάρτι – ννκνлад σσννννннх πσλσжнь. З метоу ζαπσбiгання тавтологiї та σδнмσνiтнσтi мσνлєннiя нσбхiднσ активiзувати ννκνρίστανнiя ν мσνлєннi σтудєнтiв тαικнх лєкснчннх σднннцi, νк *ο αρθρογράφος τονίζει, υποστηρίζει, ειδοποιεί, πληροφορεί, υπογραμμίζει, επισημαίνει, αναλύει, σχολιάζει, εκθέτει ιδέες, επικεντρώνει την προσοχή του κ.α. а такожє στο άρθρο –εξετάζεται, αναλύεται, περιγράφεται κ.α.*

5. Φορμυλοvanнiя νнσнννкυ сτάρτι *(βγάζοντας συμπέρασμα, συμπεραίνοντας, συνοψίζοντας κ.α.)*

6. Внсловлєннiя σσбнσтoї думкн шсдо πρσβлєматнкн публікації *(κατά τη γνώμη μου, όσον αφορά εμένα, (δεν) συμμερίζομαι τις απόψεις του αρθρογράφου).*

ΘΕΜΑ 1. Τα προβλήματα της σύγχρονης κοινωνίας

Ενότητα 1. ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ ΝΤΥΝΟΝΤΑΙ ΑΚΡΙΒΑ ΚΑΙ ΑΝΦΟΡΟΥΝ ΜΑΝΤΙΛΑ, ΑΥΤΗ ΘΑ ΕΙΝΑΙ VERSACE

Τουρκία του Κεμάλ ή του Ερντογάν; Της μαντίλας ή της Ευρώπης; Η Τουρκία του 21^{ου} αιώνα είναι η χώρα και του Ατατούρκ και του Ερντογάν, και των ακριβοπληρωμένων στελεχών και των απελπισμένων ανέργων. Του Νισάντασι και των τενεκεδουπόλεων. Είναι η χώρα μιας λαμπερής ελίτ και ενός πληθυσμού το 40 % του οποίου ζει κάτω από το όριο της φτώχειας και στο πρόσωπο του Ερντογάν είδε το «παιδί του λαού» που παίρνει εκδίκηση στο όνομά του.

Σε αυτό το πλαίσιο η θέση της γυναίκας αντικατοπτρίζει τις διαφορές και τις αντιφάσεις της τουρκικής κοινωνίας. Μιας κοινωνίας που ακολούθησε τη δική της ξεχωριστή πορεία στον ισλαμικό κόσμο από τα χρόνια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Μόλις το 1567, μέσα από το πέπλο και την απομόνωση του χαρεμιού, η γυναίκα αποκτά δικαίωμα ιδιοκτησίας. Ο 19^{ος} αιώνας βρίσκει την αυτοκρατορία να «ψυχοραγεί» στις όχθες του Βοσπόρου μεταξύ των ανακτόρων του Ντολμά Μπαχτσέ και του Τσιργάν. Εκεί ανάμεσα σε ίντριγκες, δολοπλοκίες και το άγχος της διατήρησης του καθεστώτος, το 1839, με αυτοκρατορικό διάταγμα. Θεσπίζεται η ισότητα των δύο φύλων έναντι του νόμου. Το 1845 η βασική εκπαίδευση καθίσταται υποχρεωτική και για τα δύο φύλα. Το 1897 οι γυναίκες εντάσσονται έμμισθα στο εργατικό δυναμικό.

Ταυτόχρονα το κίνημα για τα δικαιώματα της γυναίκας στην Τουρκία μετουσιώνεται σε πράξη στα τέλη του 19^{ου} αιώνα, όταν στα περιοδικά και στις εφημερίδες της εποχής εμφανίζονται τα πρώτα άρθρα για τα προβλήματά τους. Οι γυναίκες συγγραφείς έχουν στόχο την αφύπνιση της συνείδησης όχι μόνο των ομοφύλων τους αλλά και την ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου. Το 1869 εκδίδεται το πρώτο γυναικείο περιοδικό, το «Terakk-I Muhhaderat» («Η Πρόοδος των Πολιτισμών»). Ως το 1928 – ημερομηνία υιοθέτησης του λατινικού αλφάβητου – εκδίδονται 40 περιοδικά. Ενώ οι μεταρρυθμίσεις του Κεμάλ είναι σαρωτικές.

Το 1930 αποκτούν το δικαίωμα του εκλέγειν και το 1935 του εκλέγεσθαι (στην Ελλάδα το... 1952). Εποχή κατά την οποία το 4,6% των μελών του κοινοβουλίου είναι γυναίκες. Και όπως τονίζει η διευθύντρια του CNN Turk και της εφημερίδας «Hurriyet» στην Ελλάδα Νουρ Μπατούρ, «σε ό,τι αφορά την πολιτική σκηνή ελάχιστη πρόοδος έχει επιτευχθεί, καθώς 72 χρόνια αργότερα μόνο 26 γυναίκες, σε σύνολο 550 βουλευτών, θα περάσουν το κατώφλι του κοινοβουλίου. Τα κόμματα δεν βοηθούν τη γυναίκα να μπει στην πολιτική. Η λύση βρίσκεται στην ποσόστωση που εφάρμοσε στην Ελλάδα ο πρωθυπουργός κ. Κώστας Σημίτης».

Με εξαίρεση τον πολιτικό βίο στα κοινωνικά θέματα, όπως για παράδειγμα ο οικογενειακός προγραμματισμός, γίνονται σημαντικά βήματα. Το 1965 νομιμοποιείται η αντισύλληψη και επιτρέπεται η διακοπή της κύησης για λόγους υγείας. Το 1985 η διακοπή της κύησης ως το διάστημα των δέκα εβδομάδων καθίσταται απολύτως νόμιμη! Βέβαια τα πρωτοποριακά αυτά βήματα αφορούν κατά μείζονα λόγο τις γυναίκες των μεγάλων αστικών κέντρων, όπως η Κωνσταντινούπολη, η Αγκυρα και η Σμύρνη που στην πλειονότητά τους ανήκουν στην αστική τάξη. Οι γυναίκες αυτές ντύνονται ακριβά - ακόμη και αν φορούν μαντίλα, αυτή θα είναι... Versace - σπουδάζουν, εργάζονται και τις φτωχογειτονιές τις έχουν δει... στην τηλεόραση.

«Δεν θα ήταν υπερβολή αν υποστηρίζει κανείς ότι υπάρχουν δυο Τουρκίες» σχολιάζει η Λέιλα Ταβσάνογλου, αρθογράφος της εφημερίδας «Cumhuriyet». Η πρώτη είναι η Τουρκία του ευρωπαϊκού προσανατολισμού και η δεύτερη είναι μια χώρα προσηλωμένη στο παρελθόν που αμφιταλαντεύεται ως προς το ποια κουλτούρα να διαλέξει. Η πλειονότητα των γυναικών που ζούν στη εξευρωπαϊσμένη και εύπορη Τουρκία έχει πολύ καλές σπουδές, δυτική παιδεία και συνήθως αξιοθαύμαστη επαγγελματική σταδιοδρομία. Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί ότι οι γυναίκες σε υψηλές θέσεις απολαμβάνουν μεγαλύτερη ελευθερία, κερδίζουν πιο πολλά χρήματα από τους άνδρες συναδέλφους τους και – όσο και φαίνεται περίεργο – είναι αναλογικά περισσότερες από ό,τι οι συνάδελφοί τους στην Δυση. «Πραγματί, στην αντίπερα όχθη του Αιγαίου, σε μια χώρα αβυσσαλέων ενίοτε αντιθέσεων, οι γυναίκες στην κορυφή της πυραμίδας, οι σιδηρές κυρίες της κεμαλικής παράδοσης, φθάνουν το 5%. Ποσοστό συγκριτικά μεγαλύτερο από εκείνο χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που σε ορισμένες περιπτώσεις μετά βίας αγγίζει το 2%-3%. Στη χώρα μας, για παράδειγμα, το ποσοστό γυναικών σε υψηλές διοικητικές θέσεις – όχι ηγετικές – κυμαίνεται περίπου στο 6,4%!».

«Στον αντίποδα» συνεχίζει η Λ. Ταβσάνογλου «οι γυναίκες που ζουν στην «άλλη Τουρκία», δηλαδή στις αγροτικές περιοχές και στις φτωχογειτονίες των μεγαλουπόλεων, είναι στην πλειονότητά τους αναλφάβητες, απασχολούνται σε χαμηλόμισθες θέσεις ή δεν εργάζονται καθόλου, καθώς κάτι τέτοιο απαγορεύεται από την οικογένειά τους. Επιπλέον η εκπαίδευσή τους κατά μέσο όρο – κυρίως στην επαρχία – δεν υπερβαίνει τα τριάμισι χρόνια. Για τις γυναίκες των ασθενών οικονομικά στρωμάτων ο τρόπος ζωής των γυναικών της... δυτικοποιημένης Τουρκίας αποτελεί μια σχεδόν εξωπραγματική πολυτέλεια. Η Τουρκία είναι μια χώρα ακραίων διαφορών. Από τη μία πλευρά έχουμε τη μαντίλα και από την άλλη ένα κράτος στο οποίο καταβάλλονται προσπάθειες για την αναβάθμιση της γυναίκας. Η πρόσφατη τροποποίηση του Αστικού Κώδικα, όπου άνδρες και γυναίκες Θεωρούνται ίσοι στην οικογένεια, επισφραγίζει αυτή την τάση. Επίσης, χάρη στην τροποποίηση του ΑΚ, η μοιχεία δεν Θεωρείται πλέον ποινικό αδίκημα για τις γυναίκες – στο παρελθόν οι μοιχαλίδες οδηγούνταν στη φυλακή. Εξέλιξη που δεν συνεπάγεται αυτόματα εκ βάθρων αλλαγές. Οι γυναίκες της “άλλης Τουρκίας” θα συνεχίσουν να φοράνε μαντίλα, καθώς στο Ισλάμ βρίσκουν μια ταυτότητα, ένα καταφύγιο».

«Η μαντίλα είναι το λάβαρο της σύγκρουσης εναντίον του κεμαλικού κράτους» σχολίασε οικονομικός παράγων για τη διαφανόμενη τάση επιστροφής τμήματος του γυναικείου πληθυσμού στο μουσουλμανικό αυτό σύμβολο. Το γιατί χάνεται κάπου στις δεκαετίες του 1920 και του 1930, εποχή της επέλασης του Ατατούρκ, όπου τα αστικά κέντρα ασπάζονταν σχεδόν με λατρεία τις αρχές του κεμαλικού κράτους, οι γυναίκες ψήφισαν για πρώτη φορά, πέταξαν πρόθυμα τη μαντίλα, ντύνονταν σύμφωνα με τις προσταγές της παρισινής μόδας άκουγαν δυτική μουσική και χόρευαν τσάρλεστον. Την ίδια στιγμή ο πληθυσμός της Ανατολίας εξακολουθούσε να έχει το βλέμμα στραμμένο στους μιναρέδες και την πίστη βαθιά ριζωμένη μέσα του. Μια πίστη και μια κουλτούρα την οποία κουβάλησε μαζί του στις τενεκεδουπόλεις κατά τη διάρκεια του μεγάλου κύματος αστικοποίησης στις δεκαετίες από το 1950 ως το 1980. Τη δεκαετία του 1960 ο πληθυσμός της Ανατολίας δημιούργησε το πολιτικό Ισλαμ με ιδρυτή τον ιστορικό του ηγέτη Νετζμετίν Ερμπακάν. Τα επόμενα χρόνια η νέα γενιά σπούδασε, οριομένοι έγιναν επιχειρηματίες και «γέννησαν» το ισλαμικό κεφάλαιο, το οποίο ελέγχει το 10% της τουρκικής οικονομίας. Οι δραστηριότητες των επιχειρήσεων εκτείνονται από την κατασκευή πλαστικών ως την κατασκευή τουρμπίνων στα Airbus (βιομηχανία Kombasan). Το κεφάλαιο αυτό

χρηματοδοτεί τις δραστηριότητες των ισλαμικών κομμάτων και στηρίζει την ισλαμική κουλτούρα.

Τι συμβαίνει λοιπόν στη σημερινή Τουρκία; Επιστροφή στο παρελθόν; Οχι απαραίτητως, εξηγεί ο ανταποκριτής του τουρκικού κναλιού ATV και της εφημερίδας «Sabah», Στέλιος Μπερμπεράκης. «Μπορεί σήμερα να παρατηρείται αυτό το παράδοξο φαινόμενο, δηλαδή περισσότερες γυναίκες να φοράνε τη μαντίλα, δεν σημαίνει όμως παραίτηση από τη ζωή ή τα δικαιώματά τους. Αντίθετα, αρκετές είναι μαχητικές, σπουδάζουν, μιλούν ξένες γλώσσες, διασκεδάζουν, φορούν ψηλοτάκουνα πέδιλα και βέβαια το κατεστημένο δεν τις θέλει. Εκατοντάδες φοιτήτριες ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους στην ιατρική ή στη νομική και δεν παίρνουν πτυχίο εξαιτίας της μαντίλας. Μάλιστα όσες επιθυμούν να σπουδάσουν ή να εργαστούν στο δημόσιο δεν επιτρέπεται να τη φορούν. Έτσι καταφεύγουν στη λύση της περούκας. Φορούν από κάτω τη μαντίλα από πάνω περούκα!»

Στους επικριτές εντός και εκτός συνόρων απαντά η Μουτλού Αλκάν, υπεύθυνη Διεθνών Σχέσεων του Κόμματος της Δικαιοσύνης και της Ανάπτυξης του Ταγίπ Ερντογάν, υπενθυμίζοντας: « Η Τουρκία είναι μια χώρα στην οποία θρησκεία και πολιτική διαχωρίζονται πλήρως. Το κοσμικό κράτος αποτελεί μια από τις θεμελιώδεις αρχές της τουρκικής δημοκρατίας, ένα από τα κύρια συστατικά της οποίας είναι ο σεβασμός στις ατομικές ελευθερίες. Η μαντίλα αποτελεί προσωπική επιλογή, νιώθω πιο άνετα, με αντιπροσωπεύει. Έχω φίλες που δεν εφαρμόζουν αυτή τη μουσουλμανική πρακτική και άλλες που την ακολουθούν πιστά. Είναι, θα έλεγα, αξιοπερίεργο το πόσος χρόνος έχει καταναλωθεί γύρω από αυτό το θέμα. Προτιμώ να αφιερώνω προσοχή και ενέργεια στην επίλυση ουσιαστικών προβλημάτων, όπως η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, η οικονομική ανάπτυξη και η άνοδος του εκπαιδευτικού επιπέδου. Η βελτίωση της θέσης της γυναίκας στην τουρκική κοινωνία θα έλθει όταν δοθούν λύσεις στα πραγματικά προβλήματα». Πού εστιάζεται η ανάλυση της εξέλιξης της γυναίκας στη σημερινή Τουρκία; Στις ανισότητες μεταξύ των φύλων και στα κατάλοιπα μιας οπισθοδρομικής νοοτροπίας ή στην οικονομική και κατά επέκταση κοινωνική εξαθλίωση που ωθεί τον λαό σε κάθε μορφής αντίδραση;

Η νίκη του Ερντογάν σε καμία περίπτωση δεν σηματοδοτεί στροφή προς ένα θρησκευτικό κράτος; Επισημαίνει η Λέιλα Ουστέλ-Τσαγκατάι, επιχειρηματίας, μέλος του Ελληνοτουρκικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου και υπεύθυνη για την Ελλάδα του Συμβουλίου Τούρκων Εξαγωγέων. «...Οι φόβοι και η καχυποψία ότι ο Ερντογάν θα καθιερώσει τη μαντίλα και θα βαδίζει ενάντια στο κεμαλικό κράτος είναι ανυπόστατοι. Τον ψήφισαν γυναίκες που δεν φόρεσαν ποτέ μαντίλα και ούτε προτίθενται να το πράξουν. Η θέση της γυναίκας στη σημερινή Τουρκία σίγουρα δεν κινδυνεύει από ένα μετριοπαθές ισλαμικό κόμμα που βαδίζει στα πρότυπα των ευρωπαϊκών χριστιανοδημοκρατικών κομμάτων. Αν κινδυνεύει από κάτι, αυτό είναι ο "θάνατος" της μεσαίας τάξης. Τις δεκαετίες του 1990 εξαφανίστηκε ουσιαστικά το μεγάλο τμήμα του πληθυσμού που λειτουργούσε εξισορροπητικά μεταξύ της ελίτ και των ασθενέστερων οικονομικά και κοινωνικά στρωμάτων. Οι διαφορές δεν οφείλονται στο φύλο αλλά στο κοινωνικό χάσμα που βαθαίνει ασταμάτητα. Και είναι επιτακτική ανάγκη για την Τουρκία να δημιουργήσει ξανά αυτή τη μεσαία τάξη. Διότι ανισότητες μεταξύ ανδρών και γυναικών υφίστανται σε όλα τα μήκη και τα πλάτη. Η ανάπτυξη και η παιδεία είναι η απάντηση στην εξάλειψή τους...»

Θα ήθελα επίσης να τονίσω ότι στην Τουρκία οι γυναίκες μπήκαν στα πανεπιστήμια από τις ημέρες των μανάδων και των γιαγιάδων μας. Το ερώτημα όμως είναι πόσοι τελικά έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση».

«Η ύφεση είχε αποτέλεσμα να αξυνθούν οι ταξικές διαφορές. Υπάρχουν τομείς όπου η Τουρκία είναι πιο μπροστά από τις ευρωπαϊκές χώρες, για παράδειγμα δεν υπάρχουν ανισότητες στους μισθούς εξαιτίας του φύλου. Σε αντίστοιχες θέσεις, ένας άνδρας και μια γυναίκα αμείβονται το ίδιο. Το καθοριστικό σημείο διαφοροποίησης είναι η μεσαία τάξη ή μάλλον η απαξίωσή της. Στην Ελλάδα και στην υπόλοιπη Ευρώπη η ισότητα είναι εμφανής διότι αφορά ένα σημαντικό μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού» επισημαίνει ο Σ. Μπερμπεράκης, τονίζοντας: «Η Τουρκία είναι μια έντονα ταξική κοινωνία, στην οποία η αστική τάξη δεν ποτέ και πουθενά εκπροσώπους των κατώτερων κοινωνικά στρωμάτων. Στο Νισάντασι – το Κολωνάκι της Πόλης – ή στα μπαρ και στα εστιατόρια της μόδας κυκλοφορεί ο κόσμος που κατοικεί στις αστές του Βοσπόρου ή στις υπόλοιπες ακριβές περιοχές. Γυναίκες και άνδρες της ελίτ δεν βγαίνουν εκτός των ταξικών στεγανών. Στην Ελλάδα, για παράδειγμα, το Κολωνάκι δεν αποτελεί οχυρό των προνομιούχων της Αθήνας. Οι διαφορές μεταξύ των δύο κοινωνιών δεν περιορίζονται εκεί. Η Ελληνίδα βγαίνει μόνη της από μικρή ηλικία, έχει σχέσεις, πηγαίνει διακοπές με τις φίλες της, περιποιείται περισσότερο τον εαυτό της. Οι κοπέλες στην Τουρκία – και αναφέρομαι πάντοτε στην ελίτ – εξακολουθούν να ζουν σε ένα πιο συντηρητικό περιβάλλον. Ένα περιβάλλον που θυμίζει την ελληνική κοινωνία των τελευταίων χρόνων της δεκαετίας του 1970 και αρχών του 1980 σε όλες τις εκφάνσεις της. Και φυσικά στην Τουρκία δεν θα δει κανείς γυναίκες σε τυπικά ανδρικά επαγγέλματα, όπως για παράδειγμα οδηγό ταξί».

Η Τουρκία ωστόσο διαθέτει 16 οργανισμούς προώθησης των δικαιωμάτων της γυναίκας, έδρα Γυναικείων Σπουδών στο Πανεπιστήμιο της Αγκυρας, τέσσερα κέντρα υποστήριξης των θυμάτων βίας (από την Αγκυρα ως το Ντιγιαρμπακίρ), όπου γυναίκες δικηγόροι προσφέρουν εθελοντική εργασία. Ενώ τον περασμένο Μάιο μια ρηξικέλευθη απόφαση των θρησκευτικών αρχών επιτρέπει τη συμμετοχή των γυναικών στις δημόσιες θρησκευτικές τελετές καταργώντας μια πρακτική αιώνων.

Την ίδια στιγμή που η θρησκευτική ηγεσία καινοτομεί, οι στατιστικές δείχνουν το πρόσωπο μιας Τουρκίας που πρέπει να διανύσει μερικές χιλιάδες χιλιόμετρα προτού η χειραφέτηση της γυναίκας «συναντήσει» το όραμα του ιδρυτή της. Ενδεικτικά: Το 28,03% του γυναικείου πληθυσμού της χώρας ηλικίας άνω των έξι ετών είναι αναλφάβητο, ποσοστό που εκτινάσσεται στο 48,35% για τις περιοχές της Ανατολίας. Στους άνδρες το αντίστοιχο ποσοστό αγγίζει το 14,2%. Απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι το 2,8% των γυναικών και το 5,5% των ανδρών. Σε ό,τι αφορά την αγορά εργασίας, το 44% των γυναικών απασχολούνται στη γεωργία, αποτελώντας τον βασικό κορμό – 70% - του αγροτικού δυναμικού. Το 19,4% στον τριτογενή τομέα – παροχή υπηρεσιών – και στη βιομηχανία το 10,6%. Ενώ η ανεργία κυμαίνεται στο 10,6%, δεν υπάρχουν στοιχεία για το 2001, χρονιά κατά την οποία φάνηκε με τον πιο κραυγαλέο τρόπο το αποτέλεσμα των κλυδωνισμών στην οικονομία. Η απογοητευτική εικόνα των αριθμών φαίνεται να κρύβει την απάντηση στο ερώτημα τι απειλεί την πιο ενεργή συμμετοχή της γυναίκας στο κοινωνικό γίνεσθαι της Τουρκίας του 21^{ου} αιώνα. Η κυβέρνηση του Θριαμβευτή που δεν θα γίνει πρωθυπουργός θα χρειασθεί να ελιχθεί διά μέσου συμπληγάδων για να λύσει το σταυρόλεξο της τουρκικής οικονομίας. Να δώσει κονδύλια στην παιδεία καθιστώντας την κοινό αγαθό. Και κυρίως να πείσει τους καχύποπτους τεχνοκράτες της «Υψηλής Πύλης» των Βρυξελλών για τις ευρωπαϊκές πεποιθήσεις του. Ως τότε η Δύση θα εξακολουθεί να αναζητεί αμήχανα τους πραγματικούς σκοπούς του Ταγίπ Ερντογάν και θα προσπαθεί να λύσει το αίνιγμα των γυναικών με τη μαντίλα στη χώρα του Κεμάλ.

Και ενώ τα δυτικά ΜΜΕ θα παρακολουθούν τα βήματα της νέας κυβέρνησης, οι ανισότητες στη «γη της επαγγελίας» θα συνεχίσουν να ταλανίζουν τη ζωή εκατομμυρίων

γυναικών που μένουν πίσω στην κούρσα της καριέρας, κερδίζουν λιγότερα από τους άνδρες συναδέλφους τους. Γίνονται αντικείμενο παντός είδους εκμετάλλευσης, καλούνται καθημερινά να δώσουν αμφίρροπες μάχες στον επαγγελματικό, κοινωνικό και οικογενειακό στίβο όπως ακριβώς οι γυναίκες της Τουρκίας. Η καθοριστική διαφορά έγκειται στο γεγονός ότι είχαν την τύχη να είναι πολίτες χωρών που βίωσαν τον διαφωτισμό και τη βιομηχανική επανάσταση και όχι ενός κράτους που πέρασε απότομα από την παντοδυναμία των σουλτάνων στην εποχή του Ατατούρκ και μέσα σε περίπου 75 χρόνια καλείται να καλύψει κενά εκατονταετιών. Η μετάβαση από την Τουρκία των ολίγων στην Τουρκία της μεγάλης μεσαίας τάξης θα επιτευχθεί μόνο μέσα από το δίπτυχο παιδεία – οικονομική ανάπτυξη που θα την οδηγήσει στον 21^ο αιώνα και θα εξομαλύνει τις αντιθέσεις, θέτοντας νέες βάσεις στην πορεία ολοκλήρωσης του κεμαλικού πεπρωμένου της.

Λεξιλόγιο:

το δικαίωμα ιδιοκτησίας	η διατήρηση του καθεστώτος
το αυτοκρατορικό διάταγμα	η αφύπνιση της συνείδησης
αποκτώ το δικαίωμα	ο οικογενειακός προγραμματισμός
νόμιμος	τα πρωτοποριακά βήματα
η πολυτέλεια	ο Αστικός Κώδικας
η μοιχεία	το ποινικό αδίκημα
η προσταγή της μόδας	η αστικοποίηση
η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης	η άνοδος του εκπαιδευτικού επιπέδου
η νοοτροπία	η εξαθλίωση
η πρόσβαση σε εκπαίδευση	το συντηρητικό περιβάλλον
η πεποίθηση	

Άσκηση 1. Μεταφράστε στα ελληνικά:

1. Свободное время – это большая роскошь для меня, поэтому я не могу его тратить на различные телевизионные глупости.
2. В прошлом веке в Турции изменниц сажали в тюрьму за супружескую неверность.
3. Петр отомстил за убийство брата.
4. Издательский дом «Пробуждение» обеспечил себе право на издательство романа на греческом языке.
5. Государственное телевидение получило право трансляции песенного конкурса «Сознание».
6. Следовать веяниям моды – это недопустимая роскошь для моей зарплаты.
7. Нерациональное использование полезных ископаемых ведет к обнищанию ресурсов земли.
8. Благодаря своим знакомствам он имеет доступ в греческое посольство.

Ενότητα 2. ΤΑ ΕΜΒΡΥΑ ΑΚΟΥΝΕ ΚΑΙ ΘΥΜΟΥΝΤΑΙ

*Οι επιστήμονες ανακαλύπτουν ότι
τα παιδιά δεν κάθονται «αραχτά»
στην κοιλιά της μητέρας τους.
Αντιλαμβάνονται τη φωνή της
και όχι μόνο απολαμβάνουν μελωδίες
αλλά τις συγκρατούν κιόλας.*

*Μάλιστα ορισμένες γευστικές προτιμήσεις τους
Καθορίζονται κατά τη διάρκεια της κύησης
ΘΟΔΩΡΗΣ ΛΑΪΝΑΣ*

Καναδοί επιστήμονες _____ (1) πριν από λίγες ημέρες τα αποτελέσματα μιας έρευνας η οποία δείχνει ότι τα βρέφη μπορούν να _____ (2) τη φωνή της μητέρας τους από άλλες φωνές προτού καν γεννηθούν. Οι ερευνητές διαπίστωσαν ότι έμβρυα τις τελευταίες εβδομάδες της κύησης παρουσίαζαν αύξηση των καρδιακών παλμών όταν άκουγαν τη μητέρα τους να μιλά και μείωση όταν άκουγαν μια άγνωστη γυναίκα. «Δεν είναι η αύξηση των καρδιακών παλμών η ίδια, αλλά οι διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους το έμβρυο _____ (3) στις δύο φωνές. Αυτό μας λέει ότι το έμβρυο αναγνωρίζει τη φωνή της μητέρας του» δηλώνει η Μπάρμπαρα Κισιλέφσκι, επικεφαλής της ομάδας του Πανεπιστημίου Queen's στον Καναδά που πραγματοποίησε την εν λόγω έρευνα. Η Κισιλέφσκι αναφέρει πως τα αποτελέσματα αυτά βρίσκονται σε συμφωνία με πολυάριθμες έρευνες που δείχνουν ότι το έμβρυο προετοιμάζεται κατά την κύηση για να _____ (4) συναισθηματικά με τη μητέρα του, αλλά και για να αρχίσει να _____ (5) με την ομιλία.

Για τις ανάγκες του πειράματος τους, οι ερευνητές τοποθέτησαν ηχεία σε απόσταση δέκα εκατοστών από τις κοιλίες των εγκύων και _____ (6) την ηχογραφημένη φωνή είτε της μητέρας (σε 30 έμβρυα) είτε μιας άγνωστης γυναίκας (σε άλλα 30 έμβρυα) οι οποίες _____ (7) το ίδιο ποίημα.

Η μείωση των καρδιακών παλμών του εμβρύου όταν αυτό ακούει τη φωνή μιας άγνωστης γυναίκας παραμένει πάντως δυσεξήγητη. Για την Κισιλέφσκι πρόκειται απλώς για ένδειξη αυξημένης προσοχής προς κάτι άγνωστο. «Πιστεύω ότι το έμβρυο γνώριζε ήδη τη φωνή της μητέρας του και τώρα μάθαινε και άλλες φωνές» _____ (8).

Οι διατροφικές συνήθειες κληρονομούνται

Οι γευστικές προτιμήσεις των βρεφών φαίνεται ότι _____ (9), εν μέρει τουλάχιστον, από τις διατροφικές συνήθειες της μητέρας κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης.

Γάλλοι επιστήμονες _____ (10) έρευνα τα αποτελέσματα της οποίας έδειξαν ότι η αντίδραση ενός νεογέννητου στο άρωμα του γλυκάνισου εξαρτάται άμεσα από το αν η μητέρα είχε καταναλώσει τον σπόρο κατά τη-διάρκεια της εγκυμοσύνης. Οι μισές από τις 24 εγκύους γυναίκες που συμμετείχαν στην έρευνα του Ευρωπαϊκού Κέντρου Γευστικής Επιστήμης στην Ντιζόν της Γαλλίας είχαν καταναλώσει γλυκάνισο κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, ενώ οι υπόλοιπες όχι.

Τα μωρά τους _____ (11) στο άρωμα του γλυκάνισου αμέσως μετά τον τοκετό καθώς και τέσσερις ημέρες αργότερα, προκειμένου να διαπιστωθεί αν _____ ήταν για αυτά ελκυστικό ή απωθητικό. Οι ερευνητές διαπίστωσαν ότι τα νεογέννητα _____ των _____

οποίων η μητέρα είχε καταναλώσει γλυκάνισο _____ (12) το κεφάλι τους προς την πηγή της οσμής, ενώ τα υπόλοιπα _____ (13) αδιαφορία ή αντιδρούσαν με αποστροφή.

Ο επικεφαλής των ερευνητών καθηγητής Μπενουά Σάαλ συμπεραίνει ότι χημικές πληροφορίες μπορούν να περάσουν από τη μητέρα στο έμβρυο και θεωρεί ότι η ερευνά του προσφέρει τις πρώτες επιστημονικές ενδείξεις για την επίδραση των διατροφικών προτιμήσεων της μητέρας στις προτιμήσεις των βρεφών. Τα νέα ευρήματα ίσως βοηθήσουν να εξηγηθεί το φαινόμενο της μεταβίβασης του εθισμού σε μία ουσία από την κυοφορούσα γυναίκα στο έμβρυο.

Η Κόλετ Κελί, διατροφολόγος στο Βρετανικό Ίδρυμα Διαιτολογίας, εμφανίζεται διστακτική στο να _____ (14) τα συμπεράσματα της έρευνας αναγνωρίζοντας όμως ότι οι διατροφικές προτιμήσεις της μητέρας μπορούν να επηρεάσουν το παιδί. «Οι τροφές που προτιμά η μητέρα είναι σημαντικές, γιατί προφανώς θα ετοιμάσει τις ίδιες τροφές και για τα παιδιά της» υποστηρίζει η Κελί, και τονίζει ότι οι έγκυοι γυναίκες πρέπει να προσέχουν πολύ τη διατροφή τους.

Η «μουσική» μνήμη

Σε άλλη έρευνα που πραγματοποίησαν βρετανοί επιστήμονες ανακάλυψαν έκπληκτοι ότι τα μωρά μπορούν να θυμούνται συγκεκριμένα μουσικά κομμάτια που άκουσαν ενώ βρίσκονταν στην κοιλιά της μητέρας τους, ακόμη και ένα χρόνο μετά τη γέννηση τους. Αν και η ικανότητα των βρεφών να _____ (15) πληροφορίες στη μνήμη τους κατά την κύηση ήταν γνωστή από παλαιότερες έρευνες, οι επιστήμονες θεωρούσαν ως τώρα ότι οι αναμνήσεις αυτές δεν _____ (16) περισσότερο από ένα μήνα μετά τη γέννηση.

Η Αλεξάνδρα Λαμόντ, επικεφαλής της ερευνητικής ομάδας και λέκτορας Ψυχολογίας στο Πανεπιστήμιο του Λέστερ, ζήτησε από 12 εγκύους στην αρχή του έβδομου μήνα της κύησης να παίζουν συχνά για τα αγέννητα μωρά τους ένα μουσικό κομμάτι της δικής τους προτίμησης. Στις επιλογές τους _____ (17) κλασική μουσική του Βιβάλντι και του Μότσαρτ καθώς και τραγούδια του συγκροτήματος ΠΒ40 που παίζει μουσική ρέγκε και ποπ. Ένα χρόνο μετά τη γέννηση τους, 11 από τα μωρά (ο λόγος που ένα βρέφος δεν συμμετείχε παραμένει αδιευκρίνιστος) τοποθετήθηκαν διαδοχικά σε ένα δωμάτιο με δύο ηχεία, πάνω στα οποία είχαν τοποθετηθεί πολύχρωμα φώτα. Ένα από τα ηχεία έπαιζε τη «μουσική της μητέρας», ενώ το άλλο κάποιο διαφορετικό κομμάτι. Όλα τα μωρά που εξετάστηκαν _____ (18) το βλέμμα τους για πολύ περισσότερο χρόνο στο ηχείο που έπαιζε το αγαπημένο κομμάτι της μαμάς. Η παρατήρηση αυτή οδήγησε τους ερευνητές στο συμπέρασμα ότι τα βρέφη διατηρούσαν σαφή ανάμνηση της συγκεκριμένης μουσικής. Η συμπεριφορά τους ήταν ίδια, είτε το δεύτερο κομμάτι έμοιαζε με το «αγαπημένο τους» σε ρυθμό, μελωδία και ένταση, είτε όχι. Μωρά της ομάδας ελέγχου (που δεν είχαν _____ (19) στις ίδιες συνθήκες κατά την κύηση) δεν έδειξαν καμία προτίμηση για ένα από τα δύο κομμάτια που άκουγαν στο πείραμα.

Η Λαμόντ και οι συνεργάτες της συνεχίζουν την έρευνα στα ίδια μωρά, προκειμένου να διαπιστώσει αν οι αναμνήσεις αυτές διατηρούνται για μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα. Θα εξετάσουν παράλληλα αν οι μουσικές επιλογές των μητέρων τους θα επηρεάσουν μακροχρόνια τις μουσικές τους προτιμήσεις και ικανότητες, _____ (20) έτσι στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους.

Λεξιλόγιο:

το έμβρυο

η διατροφική συνήθεια – η διατροφική προτίμηση

η διαμόρφωση της προσωπικότητας

Άσκηση 1. Επιλέξτε τη σωστή λέξη από τις επιλογές που σας δίνονται για να συμπληρώσετε τα κενά του κειμένου:

1. αποσιώπησαν	ανέτρεψαν	ανακοίνωσαν	διέγνωσαν
2. διακρίνουν	προκρίνουν	υποκριθούν	διευκρινίσουν
3. αντέδρασε	διακρίθηκε	ξεχώρισε	απάντησε
4. συνδεθεί	διασυνδεθεί	συμφωνήσει	ανταποκριθεί
5. οικειοποιείται	εξοικειώνεται	κοινωνικοποιείται	συνηθίζει
6. παρήγαγαν	εξήγαγαν	αναπαρήγαγαν	διεξήγαγαν
7. εξήγγειλαν	απήγγειλαν	διηγούνται	ανακοίνωσαν
8. απαντάει	προαναγγέλει	αποκαλύπτει	σχολιάζει
9. προορίζονται	καθορίζονται	διορίζονται	εξορίζονται
10. διέπραξαν	πιστοποίησαν	διοργάνωσαν	πραγματοποίησαν
11. εκτέθηκαν	ανατέθηκαν	διατέθηκαν	προδιατέθηκαν
12. διέστρεφαν	επέστρεφαν	έστρεφαν	κατέστρεφαν
13. αναδείκνυαν	καταδείκνυαν	υποδείκνυαν	επεδείκνυαν
14. καταδεχθεί	διαδεχθεί	αποδεχθεί	επιδεχθεί
15. συγκρατούν	συγκροτούν	κατακρατούν	επικρατούν
16. παρατηρούνται	επιτηρούνται	συντηρούνται	διατηρούνται
17. συλλαμβάνονταν	περιλαμβάνονταν	αναλαμβάνονταν	καταλαμβάνονταν
18. εστίασαν	έριξαν	έβαλαν	δοκίμασαν
19. επιβληθεί	υποβληθεί	αναβληθεί	διαβληθεί
20. περιβάλλοντας	αναβάλλοντας	συμβάλλοντας	καταβάλλοντας

Άσκηση 2. Βρείτε σημεία στο κείμενο που επιβεβαιώνουν ή διαψεύδουν τους παρακάτω ισχυρισμούς:

1. Οι ειδικοί είναι σήμερα σε θέση να διαπιστώσουν πριν από τη γέννηση το κατά πόσον το βρέφος μπορεί να αναγνωρίζει οικεία ηχητικά ερεθίσματα.
2. Η αντίδραση του βρέφους σε άγνωστες φωνές είναι εύκολο να ερμηνευθεί.
3. Οι διατροφικές συνήθειες των βρεφών εξαρτώνται εξ ολοκλήρου από τις αντίστοιχες της μητέρας κατά την κύηση.
4. Τα βρέφη των οποίων η μητέρα είχε καταναλώσει γλυκάνισο κατά την κύηση φάνηκαν να έχουν εθιστεί στη συγκεκριμένη μυρωδιά.
5. Οι απόψεις των ερευνητών όσον αφορά τη σχέση των διατροφικών συνηθειών της μητέρας και εκείνων του παιδιού δεν συγκλίνουν απόλυτα.
6. Τα βρέφη αναγνωρίζουν μόνο την μουσική που πραγματικά αρέσει στη μητέρα τους.
7. Δεν έχει ακόμη προσδιοριστεί ο ακριβής χρόνος διατήρησης των αναμνήσεων της κύησης στη μνήμη του βρέφους.

Άσκηση 3. Να κάνετε περίληψη του άρθρου

Ενότητα 3. ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΑΓΕΝΕΙΑΣ

Η γυφτιά με την έννοια της αγένειας και της μικροπρέπειας, είναι συχνά το ηθικό δίδαγμα που προκύπτει από την όχι και τόσο αρμονική συμβίωση των ανθρώπων. «Γίνε και συ γύφτος, μπορείς», μοιάζει να προτρέπει η αστική πραγματικότητα, γι' αυτό σας παρουσιάζουμε έξι κορυφαίες γυφτιές και οδηγίες για το πώς να διαπρέψετε σ' αυτές.

Πρόκειται για μια από τις πιο πολιτισμένες εφευρέσεις για να συνυπάρχουν ειρηνικά οι άνθρωποι των μεγαλοπόλεων, κατά μήκος της οποίας όμως συναντιούνται παραδόξως οι πιο απολίτιστοι χαρακτήρες. Εσείς αποδείξτε ότι είστε ο πιο άξεστος απ' όλους. Στο σινεμά λ.χ. δεν υπάρχει κανένας λόγος να περιμένετε υπομονετικά τη σειρά σας μπροστά στο ταμείο με κίνδυνο να μη βρείτε θέση. Πλησιάστε κάποιον που στέκεται στην αρχή της ουράς και παρακαλέστε τον να βγάλει και τα δικά σας εισιτήρια μαζί με τα δικά του. Με αυτόν τον τρόπο θα πετύχετε διπλό σκοπό: θα φέρετε σε δύσκολη θέση τον δια βίας συνεργό σας και θα εξοργίσετε όλους όσους περιμένουν πίσω του.

Εξίσου σημαντική είναι και η παντελής έλειψη τήρησης προτεραιότητας μεταξύ εκείνων που περιμένουν ταξί στους δρόμους. Σε αυτή την περίπτωση να θυμάστε ότι όποιος καταφθάνει τελευταίος είναι και ο κερδισμένος -δηλαδή προηγείται- γιατί βλέπει που στέκονται οι υπόλοιποι και στήνεται ακριβώς μπροστά τους.

Στα ταμεία των σούπερ μάρκετ να απαιτείται να εξυπηρετηθείτε πρώτος γιατί «έχω αφήσει τα παιδιά μόνα τους στο σπίτι» ή «γιατί έχω κάνει μια εγχείρηση και απαγορεύεται η ορθοστασία. Θυμηθείτε ότι τα παιδιά και η υγεία θεωρούνται αποστομωτικά και κοινωνικά αποδεκτά επιχειρήματα ενώ μπορείτε άνετα να αποκαλέσετε «γαϊδούρι» όποιον δεν τα χάψει. Προς χάριν της ποικιλίας, μεταχειριστείτε και το «να περάσω μπροστά εφόσον έχω μόνο τρία πράγματα», ασχέτως αν αυτός στον οποίο απευθύνεται η ερώτηση έχει τέσσερα πράγματα ή αν παραδίπλα βρίσκεται ένα ταμείο για όσους αγοράζουν «λιγότερα από επτά τεμάχια».

Ατικειμενικός σκοπός είναι να αποδείξετε ότι είστε καταφερτζής, εν αντιθέσει με τους υπόλοιπους που είναι κοροιδά. Στην περίπτωση που η ουρά διατηρείται σε ευθεία γραμμή και δεν υπάρχει περιθώριο να τη μετατρέψετε σε χάος, μην πτοηθείτε. Τιμωρήστε τον μπροστινό σας, ασκώντας σταθερή πίεση με το χέρι σας στην πλάτη του: η σπονδυλική του στήλη πρέπει να πληρώσει το γεγονός ότι προηγείται αυτός και όχι εσείς.

Είναι βεβαίως ο ενικός και δεν αναφερόμαστε στις συνομιλίες μεταξύ φίλων. Μεταχειριστείτε τον αδίστακτα στις επαγγελματικές σχέσεις σας, ιδίως αν αυτές εμπεριέχουν το στοιχείο του εφήμερου (όπως οι σχέσεις καταστηματάρχη-πελάτη, δημοσίου υπαλλήλου-κοινού ή ταξιτζή-επιβάτη), είτε είστε αυτός που παρέχει μια υπηρεσία είτε είστε αυτός που τη χρησιμοποιεί. Όσο πιο στιγμιαία είναι η επαφή με τον συνομιλητή σας τόσο περισσότερο να χρησιμοποιείτε τον ενικό. Ο αντικειμενικός σκοπός σας δεν πρέπει να είναι η σύσφιγξη των σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων αλλά το να δείξετε ότι εσείς δεν έχετε ανάγκη κανέναν.

Το κράτημα μιας πόρτας για να περάσει ο επόμενος είναι κίνηση που ταιριάζει μόνο σε πορτιέρηδες και θυρωρούς. Από τη στιγμή που εσείς έχετε περάσει ένα κατώφλι δεν πρέπει να σας ενδιαφέρει καθόλου το αν θα το περάσει και ο επόμενος· γι' αυτό αφήστε αδιάφορα την πόρτα, ιδιαίτερα αν είναι βαριά ,να κλείσει «στα μούτρα» εκείνου που ακολουθεί. Αν μάλιστα πρόκειται για γυναίκα, η κίνηση σας αποτελεί συγχρόνως και θέση στο ζήτημα της ισότητας των δύο φύλων. Περιττό να πούμε ότι όταν συμπεριφέρεστε με αυτόν τον τρόπο πρέπει να παίρνετε και το κατάλληλο ύφος: εμφανώς βιαστικό, εξαιρετικά πολυάσχολο και παντελώς αδιάφορο για τον κίνδυνο τραυματισμού στον οποίο θέτετε το πρόσωπο του επόμενου από σας. Αν δεν είστε εσείς εκείνος που προπορεύεται σε μια είσοδο, και στην περίπτωση που ο προηγούμενος έχει την ευγένεια να σας κρατήσει την πόρτα ανοιχτή για να περάσετε, εσείς πάρτε αγέρωχο ύφος και μπειτε χωρίς να καταδεχτείτε να αγγίξετε την πόρτα για να τον διευκολύνετε. Με αυτόν τον τρόπο εσείς θα φανείτε αφεντικό και ο δυσμοιρος που εγκλωβίστηκε στο κράτημα της πόρτας ο υπηρέτης σας. Ακόμα κι αν είστε ο δέκατος στη σειρά που περνάει με αυτόν τον τρόπο επ' ουδενί λόγο μην αγγίζετε την πόρτα -αφήστε τον ευγενή να την κρατάει για να πάρει ένα καλό μάθημα για την ευγένεια του.

Στο αυτοκίνητο περισσότερο από οπουδήποτε *άλλου*, ισχύει ο νόμος του ισχυρότερου. Η ακριβής ιεραρχία του δρόμου είναι η εξής: πεζός, ποδήλατο, μηχανάκι, αυτοκίνητο, λεωφορείο, νταλικά- με ισχυρότερη την τελευταία. Ακόμα όμως και αν βρίσκεστε στη μέση της κλίμακας, δηλαδή αν οδηγείτε ένα απλό. αυτοκίνητο ή μηχανάκι, υπάρχουν τρόποι για να διακριθείτε στην αδιακρισία. Να αδειάζετε πάντοτε τα τασάκια του αυτοκινήτου σας στον δρόμο, όταν είστε σταματημένος σε φανάρι, κατά προτίμηση αν βρίσκονται δίπλα σας μηχανάκια. Την κίνηση αυτή φέρνετε εις πέρας με το βλέμμα στραμμένο προς τον φωτεινό σηματοδότη ώστε να υπονοεί: «Σας λέρωσα; Δεν είδα ότι βρισκόσασταν ακριβώς στην τροχιά που θα διένυε το περιεχόμενο του τασακιού μου».

Τα φανάρια είναι μια ενοχλητική εφεύρεση η οποία, αν έχει έναν σκοπό αυτός είναι να μην σας τρακάρουν τα οχήματα που έρχονται από τον κάθετο δρόμο και όχι για να περνούν οι πεζοί. Γι' αυτό μη δίνετε καμία σημασία στα όρια των διαγραμμισμένων διαβάσεων: περιμένετε να ανάψει το πράσινο έχοντας σταματήσει το *όχημα* σας φαρδύ πλατύ πάνω σ' αυτές. Με αυτόν τον τρόπο· θα εκφράσετε τη διαμαρτυρία σας κατά των διαβάσεων, ειδικά αν το φανάρι υπάρχει για να εξυπηρετεί αποκλειστικά τους πεζούς, ενώ όσο περιμένετε σταματημένος μπορείτε να διασκεδάσετε με τους επικίνδυνους ελιγμούς που κάνουν όσοι θέλουν να περάσουν απέναντι. Μόλις περάσει το πράσινο, εσείς θα ξεκινήσετε με φώρα και ανυπομονησία, ασχέτως αν υπάρχουν έντρομοι πεζοί εγκλωβισμένοι ανάμεσα στα σταματημένα αυτοκίνητα. Αν οδηγείτε μηχανή, να την παρκάρετε μόνο πάνω στα πεζοδρόμια, και μάλιστα με τρόπο ώστε να μην αφήνετε χώρο για να περνούν οι πεζοί. Όποιον παραπονεθεί, κεραυνοβολήστε τον με ένα εκνευρισμένο «και που Θέλεις να τη βάλω;» (προσέξτε τη σωστή χρήση του ενικού).

Στις στάσεις των λεωφορείων, ιδιαίτερα τις ώρες αιχμής, ισχύει ο εξής κανόνας: όσο πιο ηλικιωμένος είναι κανείς τόσο μειώνονται οι πιθανότητες να επιβιβαστεί. Περιττό να σας πούμε ότι δεν υπάρχει κανένας λόγος να τηρείται η σειρά προτεραιότητας, γιατί όταν φτάσει το λεωφορείο θα μπει όποιος σπρώχνει καλύτερα. Επιπλέον, όσο πιο καλά

σπρώχνετε τόσο αυξάνετε τις πιθανότητες να βρείτε θέση μέσα στο όχημα. Μόλις αδειάσει μία,ορμήστε να καθήσετε -εν ανάγκη ακόμα και περνώντας πάνω από τους ενοχλητικούς που βρίσκονται ανάμεσα σε σας και στο άδειο κάθισμα. Αν δεν υπάρχει κενή θέση, καταφύγετε στο προαναφερθέν επιχείρημα: επιλέξτε το κάθισμα που προτιμάτε και απαντήστε- από τον προσωρινό ιδιοκτήτη του να σηκωθεί πάραιτα γιατί «μόλις βγήκα από το νοσοκομείο». Τέλος θυμηθείτε ότι τα λεωφορεία δεν έχουν ανώτατο αριθμό επιβατών. Στην περίπτωση που όσο και αν σπρώχνετε κινδυνεύετε να μείνετε απέξω φωνάζετε απαιτητικά: «Κάντε ένα βήμα μπροστά για να χωρέσουμε κι εμείς». Κατόπιν σπρώξτε με όλη σας τη δύναμη έτσι ώστε όλοι όσοι βρίσκονται μέσα στο λεωφορείο να κάνουν, θέλουν δε θέλουν, ένα βηματάκι πιο μπροστά. Εννοείται ότι μόλις μπίτε εσείς δεν υπάρχει πλέον χώρος για άλλα βηματάκια.

Οι πεζόδρομοι δεν αποτελούν μέτρο για την εξυπηρέτηση των τόσο παραμελημένων πεζών είναι ένας δωρεάν χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων. Η οδήγηση πάνω σε αυτούς ακολουθεί ορισμένους απαραίτους κανόνες: πρέπει να είναι γρήγορη, νευρική και επικίνδυνη, ώστε να προλάβετε να παρκάρετε προτού σας δει κανένας τροχονόμος. Αν στο μεταξύ κουροχολιάσετε μερικούς πεζούς που αγνοούν τη σωστή χρήση των πεζόδρομων και, επιδεικνύοντας εξαιρετική αφέλεια, περπατούν αμέριμνα χωρίς να έχουν το νου τους στα διερχόμενα αυτοκίνητα, δεν πειράζει. Ομοίως, αν οδηγείτε μηχανάκι, να έχετε υπόψη σας ότι κανένας πεζόδρομος (ή πεζοδρόμιο) δεν μπορεί να σας σταματήσει από το να κόψετε δρόμο. Η σωστή οδήγηση μηχανής σε πεζόδρομο είναι η εξής: κολλάτε με ανυπομονησία πίσω από τους πεζούς, τόσο κοντά που αν αυτοί παραπατήσουν να περάσετε από πάνω τους, και συγχρόνως φωνάζετε: «Κάνε στην άκρη».

Η καλύτερη διακόσμηση των πεζόδρομων δεν είναι ούτε οι γλάστρες ούτε οι φανοστάτες είναι τα σκουπίδια. Συμβάλλετε κι εσείς σ' αυτήν την εμνευσμένη από την arte romana αισθητική πετώντας άδεια κουτιά από τσιγάρα ή χαρτιά σε όποιο σημείο σας φαίνεται πιο «καλλιτεχνικό».

Αν κυκλοφορείτε πάντοτε πεζός, μην ανησυχείτε η πολιτεία έχει προνοήσει και για σας: όταν βλέπετε περιφραγμένο χώρο με γκαζόν να πατάτε πάντοτε επάνω του, ακόμα κι όταν δεν υπάρχει κανένας λόγος. Το ότι το γκαζόν δεν διατηρείται εύκολα στην μάλλον άνυδρη Ελλάδα δεν έχει καμία σημασία. Σημασία έχει το ότι αποκαθιστάτε την επαφή σας με τη φύση και συγχρόνως δηλώνετε την υπεροχή σας έναντι των υπολοίπων, πιο σωστά κοινωνικοποιημένων κορρίδων.

Άσκηση 1. Δουλέψτε σε ομάδες και δώστε στις παραγράφους τίτλους που να ταιριάζουν με το ύφος του κειμένου;

Άσκηση 2. Βρείτε λέξεις ή εκφράσεις που να έχουν την ίδια ή περίπου την ίδια σημασία με τις υπογραμμισμένες του κειμένου.

Άσκηση 3. Αφηγηθείτε μια «ιστορία καθημερινής αγένειας» της οποίας υπήρξατε μάρτυρας ή πρωταγωνιστής.

Άσκηση 4. Να κάνετε περίληψη του άρθρου

Ενότητα 4. ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

Η τραγωδία της Βέροιας, που συγκλονίζει το πανελλήνιο καθώς καθημερινά έρχονται στην επιφάνεια νέα ανατριχιαστικά στοιχεία, έφερε στο προσκήνιο το κοινωνικό φαινόμενο της σχολικής βίας αλλά και της παιδικής παραβατικότητας. Δυστυχώς τελευταίως έχουν δει ανάλογες υποθέσεις το φως της δημοσιότητας. Ανεξίτηλη στη μνήμη όλων παραμένει η υπόθεση της Σαλαμίνας: τρία αδέρφια, ηλικίας επτά, οκτώ και 14 ετών, σκότωσαν μια ηλικιωμένη στα τέλη του περασμένου Νοεμβρίου. Τα παιδιά, τα οποία ζούσαν μόνα τους, διότι ο πατέρας τους νοσηλευόταν σε μονάδα εντατικής θεραπείας και η μητέρα τους βρισκόταν στη φυλακή, είχαν αποφασίσει να ληστέψουν τη γυναίκα μέσα στο σπίτι της. Μάλιστα είχαν φορέσει γάντια για να μην αφήσουν αποτυπώματα. Ο μεγάλος αδελφός τη στραγγάλισε. Αποτελέσματα πρόσφατων ερευνών δείχνουν την αυξητική τάση που παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια η βίαιη συμπεριφορά των ανηλίκων. Μάλιστα έρευνες που έχουν γίνει σε γυμνάσια της ευρύτερης περιοχής του Πειραιά δείχνουν ότι ο ένας στους δύο μαθητές αισθάνεται ανασφαλής στον σχολικό χώρο!

Στοιχεία για την παραβατικότητα των μαθητών προκύπτουν από έρευνα που έγινε προ τριετίας από ομάδα ειδικών επιστημόνων του Εργαστηρίου Ποινικών και Εγκληματολογικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Αθηνών, υπό την ευθύνη του διευθυντή του Εργαστηρίου, καθηγητή Εγκληματολογίας κ. Ν. Κουράκη. Σε αυτήν συμμετείχαν 885 μαθητές λυκείου από διάφορες περιοχές της Αθήνας. Οι μαθητές διαχωρίστηκαν σε δύο ομάδες: στους «μεσαίους» και στους «σοβαρούς» παραβάτες. Η δράση των «μεσαίων παραβατών» περιορίζεται σε σχετικώς ήπιας μορφής παραβατικότητα (υλικές ζημιές σε σχολικό χώρο, αναγραφή συνθημάτων σε κτίρια, προμήθεια ναρκωτικών ουσιών προς ίδια χρήση ή και προς δοκιμαστική χρήση, συμμετοχή σε επεισόδια στο γήπεδο, φθορά ξένης ιδιοκτησίας, κλοπή εξαρτήματος μεταφορικού μέσου, κλοπή από κατάστημα ή άτομο, διάρρηξη). Οι δε «σοβαροί παραβάτες», εκτός από τις παραπάνω πράξεις, εμφάνισαν και βίαιη ή οργανωμένη παραβατικότητα (απειλή, συμπλοκή, πώληση ναρκωτικών ουσιών ή κλοπιμαίων).

Όπως προκύπτει από την έρευνα, οι μαθητές που ανήκουν στις παραπάνω δύο ομάδες είναι κυρίως αγόρια, ηλικίας κατά μέσον όρο 17,9 ετών. Αποτελούν ένα ποσοστό περί το 10,1% στα σχολεία της Αθήνας (5,1% οι λεγόμενοι «μεσαίοι» παραβάτες και 5% οι λεγόμενοι «σοβαροί» παραβάτες) και εντοπίζονται με κάπως μεγαλύτερη συχνότητα στα Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια.

Η οικονομική κατάσταση της οικογενείας τους εμφανίζεται γενικά να είναι αρκετά καλή καθώς εργάζονται συνήθως οι μητέρες τους αλλά περιστασιακά και οι ίδιοι. Οι γονείς τους, όμως, από άποψη επαγγελματικής απασχόλησης, είναι οι μεν πατέρες περισσότερο εξειδικευμένοι τεχνίτες και υπάλληλοι γραφείου (26% και 21% αντίστοιχα), οι δε μητέρες κυρίως υπάλληλοι γραφείου (33,9%). Αντίθετα, στον γενικό μαθητικό πληθυσμό έρχονται σε πρώτη σειρά τα επιστημονικά και ελεύθερα επαγγέλματα (25,1% και 22,7% αντίστοιχα για τους πατέρες των παραβατικών εφήβων).

Πάντως αξιοσημείωτο εμφανίζεται το ποσοστό των παραβατών που κατοικούν σε κοινωνικοοικονομικά αναβαθμισμένες περιοχές της Αττικής, όπως η Γλυφάδα, όπου συγκεντρώνεται το 14,6% των ομαδικών παραβατών, και το Μαρούσι, όπου συγκεντρώνεται το 13,6% των ομαδικών παραβατών.

Οι παραβατικοί έφηβοι της έρευνας παραδέχονται ότι οι επιδόσεις τους στο σχολείο είναι «όχι τόσο καλές» ή «καθόλου καλές» (43,9%) και ότι γενικότερα έχουν προβλήματα

στο σχολικό περιβάλλον (47,2%). Επίσης «προβληματικές» χαρακτηρίζουν τις σχέσεις τους με τους γονείς τους καθώς οι σχέσεις αυτές διέπονται από συχνές συγκρούσεις (65,2%).

Ως διέξοδο σε αυτές τις δύσκολες καταστάσεις που αντιμετωπίζουν στο σχολείο και στην οικογένεια τους οι παραβατικοί έφηβοι ψάχνουν και βρίσκουν κάποια εργασία, η οποία όμως συνήθως είναι περιστασιακή ή μικρής διάρκειας και δεν φαίνεται να τους καλύπτει ούτε οικονομικά ούτε και ψυχολογικά. «Γι' αυτό και η βασική τους διέξοδος καταλήγει να είναι οι παραβατικές παρέες, με ό,τι αυτό συνεπάγεται» εξηγούν οι συντάκτες της έρευνας.

Οι παρέες αυτές είναι σχετικά πολυμελείς (πέντε-έξι άτομα) και στελεχώνονται κυρίως από άτομα του ίδιου φύλου (59,6%) και κάπως μεγαλύτερης ηλικίας. Τα μέλη της παρέας προέρχονται πρωτίστως από το σχολείο αλλά και από τη γειτονιά και τον χώρο εργασίας. Επίσης σε ποσοστό 23,7% βρίσκουν τους φίλους τους από νυκτερινά κέντρα.

Την παρέα τους οι έφηβοι παραβάτες την αισθάνονται ως κάτι ξεχωριστό για τους ίδιους (68,5%) και εκλαμβάνουν μια επίθεση-προσβολή σε ένα μέλος της παρέας τους ως υπόθεση που τους αφορά συνολικά (57,4%). Στην παρέα μετέχουν συνήθως «για πλάκα» (37%) ή για να βρουν φίλους (30,1%).

Στο πλαίσιο μιας τέτοιας παρέας οι έφηβοι βλέπονται κατά κανόνα καθημερινά και συχνάζουν συνήθως σε καφετέριες ή μπαρ (42,8% έναντι 30,1% του γενικού μαθητικού πληθυσμού) ή, λιγότερο, σε σπίτια και στο προαύλιο του σχολείου (34,9% και 17,9%).

Οι «ομαδικοί παραβάτες» αναφέρουν ότι διαπληκτίζονται συχνά με άλλες παρέες και ότι γίνονται θύματα τέτοιων επιθέσεων τόσο σε ατομικό επίπεδο (70,9%) όσο και στο πλαίσιο της παρέας (79,9%). Οι επιθέσεις έχουν πραγματοποιηθεί σε βάρος τους για την απόσπαση χρημάτων ή υλικών αγαθών, για εκφοβισμό ή και για εκβιασμό. Μάλιστα στις επιθέσεις κατά μεμονωμένων ατόμων χρησιμοποιούνται εξίσου η λεκτική απειλή (32,6% των θυμάτων-ομαδικών παραβατών) και η φυσική βία (32,6%), ενώ στις ομαδικές επιθέσεις συνηθέστερη είναι η χρήση φυσικής βίας (57,3%).

Τέλος, οι συντάκτες της έρευνας επισημαίνουν ότι το γεγονός πως οι εν λόγω ομαδικοί παραβάτες γνωρίζουν, έστω φυσιολογικά, τα άτομα της επιτιθέμενης παρέας (όπως αναφέρει το 15,7%) ενισχύει την υπόθεση ότι σε κάποιες περιπτώσεις πρόκειται για ομαδικές συμπλοκές.

«Στο πλαίσιο της προβληματικής παρέας αναπτύσσεται μια ιδιόρρυθμη αποκλίνουσα ή και παραβατική υποκοουλτούρα η οποία κατά μέσον όρο καλύπτει ένα 10% των μαθητών στα λύκεια των Αθηνών και ανάγεται συνήθως σε προβλήματα σχέσεων του εφήβου μαθητή με την οικογένεια και το σχολείο του. Με αυτή την υποκοουλτούρα ενθαρρύνεται η τέλεση μορφών συμπεριφοράς που φθάνουν ως και την τέλεση ομαδικών αξιόποινων πράξεων» συμπεραίνουν οι ερευνητές. «Ωστόσο δεν προέκυψε» συνεχίζουν «ότι η παραβατική παρέα διαθέτει τα στοιχεία εκείνα που θα επέτρεπαν τον επιστημονικό χαρακτηρισμό της ως συμμορίας και δη: εκτεταμένη διάρκεια λειτουργίας σε ορισμένο γεωγραφικό χώρο ή ζώνη επιρροής, ξεχωριστή υπόσταση, δομή και οργάνωση που να οδηγούν στην απόκτηση ταυτότητας και 5ί3(υε, αναγνώριση αρχηγού και ιεραρχίας, κανόνες και ομαδικές διαδικασίες για την κατανομή έργου και ρόλου προς επίτευξη συγκεκριμένου σκοπού».

Είναι σημαντικό, σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, να υπάρξει νηφάλια αντιμετώπιση του κοινωνικού φαινομένου, με επίγνωση των κινδύνων που προκύπτουν απ' αυτό και βρίσκονται πλέον προ των πυλών και στη χώρα μας. Οι όποιες παρεμβάσεις όμως πρέπει να γίνουν με πνεύμα αποφυγής δαιμονοποίησης αυτών των εφήβων, που είναι το αποτέλεσμα μιας κοινωνίας με δυσλειτουργικούς θεσμούς.

Λεξιλόγιο:

έρχομαι στην επιφάνεια
η επίγνωση των κινδύνων
η βίαιη συμπεριφορά
η Εγκληματολογία
η φθορά ξένης ιδιοκτησίας

η παιδική παραβατικότητα
η μονάδα εντατικής θεραπείας
το εύρημα της έρευνας
η ομαδική συμπλοκή

Άσκηση 1. Να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις/εκφράσεις του κειμένου με συνώνυμες ώστε να μην αλλάξει το νόημα.

Άσκηση 2. Να κάνετε περίληψη του άρθρου

Ενότητα 5. ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ: «ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ!»

Παιδιά των δρόμων. Το παραμύθι του Καρόλου Ντίκενς ξαναγράφεται καθημερινά στους δρόμους των μεγαλουπόλεων. Μόνο που δεν είναι παραμύθι ούτε έχει happy end. Για τα άστεγα παιδιά, με ανύπαρκτη διεύθυνση κατοικίας, τα όνειρα απαγορεύονται και ο παράδεισος δεν μπορεί να περιμένει, αφού δεν υπάρχει καν...
Από τη Ζέφη Κληρονόμου

Περνούν απο μπροστά μας σαν φαντάσματα, αγγίζουν το τζαμί του αντοκινήτου μας, αλλά δύσκολα διαπερνούν το κρύσταλλο της οργανωμένης γύρω από τον ατομικό μας μικρόκοσμο ζωής μας. Παιδιά μικροκαμωμένα, αδύνατα, αλλά με βλέμματα ενηλίκου και ματιά διαπεραστική σαν την πιτσιρίκια στα φανάρια της Χαμοστέρνας, που γυρεύει το κατοστάρικο και τις ζαχαρωμένες караμέλες στο ταμπλό, επιβάλλοντας μέσα στην καθημερινότητά μας την αγωνία της, μέχρι να ανάψει το επόμενο φανάρι και να σβήσει τον οικτό, τη συμπόνια, την ενοχή... Πιτσιρίκια που την ημέρα τριγυρνούν έξω από τα αστραφτερά κοσμηματοπωλεία και τις λιμουζίνες της Βουκουρεστίου, τραβώντας στις διαβάσεις τα μανίκια των πεζών για τα κέρματα του «μεροκάματου», προσπαθώντας να εξαγοράσουν με ένα πακέτο χαρτομάντιλα την ανθρωπιά μας, και τις νύχτες αναζητούν απάγκιο στην Ομονοία και στα χαρτόκουτα της πλατείας Κουμουνδούρου, παιδιά λαθρομεταναστών που φωλιάζουν κάθε νύχτα σε εγκαταλελειμμένα αυτοκίνητα και τρώγλες κι έχουν για στέγη έναν μαύρο ουρανό...

Παιδιά ενός κατώτερου θεού

Σύμφωνα με τον ορισμό που έδωσε το 1994 η αρμόδια ομάδα μελέτης του Συμβουλίου της Ευρώπης, τα παιδιά του δρόμου είναι ηλικίας 18 ετών και κάτω, τα οποία, για μεγαλύτερα η μικρότερα χρονικά διαστήματα, ζουν στους δρόμους, περιπλανιούνται από μέρος σε μέρος και οι παρέες τους η οι συγγενείς τους είναι επίσης άστεγοι. «Επίσημη» διεύθυνση τους μπορεί να είναι εκείνη του σπιτιού των γονιών τους η κάποιου ιδρύματος κοινωνικής πρόνοιας. Όμως, τις περισσότερες φορές διατηρούν ελάχιστες ή μηδενικές σχέσεις με τους γονείς, το σχολείο, την κοινωνική πρόνοια η τον ξενώνα που θα τα περιθάλψει.

Τα «μικρά πύρανα»

Το πρόβλημα με τις «ετικέτες» είναι ότι εύκολα κολλάνε σε αυτά τα παιδιά, αλλά δύσκολα φεύγουν από πάνω τους: παιδιά του δρόμου, άστεγα παιδιά, περιπλανώμενοι νέοι. Ο όρος *νέοι* χρησιμοποιείται πολύ πιο συχνά στην «πολιτισμένη» Ευρώπη, ίσως γιατί ακούγεται ελαφρώς λιγότερο δραματικός από τη λέξη *παιδί, άστεγο παιδί...* Παιδιά σε κίνδυνο, όπως αποκαλούνται στο Port au Prince, παιδιά κάτω από δύσκολες συνθήκες ο πολιτικά ορθός «τίτλος» δυστυχίας τους στο Ντακάρ, απόκληρα παιδιά στη Ρωσία και τη Λίμα. Στη Στουτγάρδη, οι μικροί περιθωριακοί παίρνουν το όνομά τους από τη συνοικία που θα τους συναντήσεις ή από το... ενδυματολογικό στυλ που έχουν τα κουρέλια που φορούν! Σε μερικές πόλεις τα παιδιά του δρόμου κερδίζουν την ετικέτα τους με το ψωμί τους: εργαζόμενα παιδιά στο Ντακάρ και τη Μανίλα, μικροί πωλητές στο Recife και μικρές πόρνες στην Μπολόνια. Αλλιώς, μαζί με τη δυστυχία τους περιφέρουν και το στίγμα της εξής που απέκτησαν στο πεζοδρόμιο: μικροί ναρκομανείς στην Ιταλία, πανκ η παιδικές συμμορίες στην Γερμανία, «πύρανα» στη Λίμα! Ετικέτες, επίσης, ανάλογα με τη εθνικότητα η τη φυλή τους – Αλβανάκια, γυφτάκια, μαυράκια – η ανάλογα με την ηλικία τους, όπως τα τσικό της Λίμα, το φίλο τους αλλά και από το είδος των ναρκωτικών που τα δηλητηριάζει!

Οδός άγνωστου αριθμού

Μην ψάχνετε άδικα για επίσημα νούμερα και ποσοστά ακρίβειας. Τα παιδιά που κουλουριάζονται το βράδυ σαν αδέσποτα σκυλιά και κοιμούνται νηστικά μέσα σε χαρτόκουτα δεν δηλώνουν την παρουσία τους στις κρατικές απογραφές, δεν υπάρχουν στα χαρτιά ούτε χωρούν σε πίνακες στατιστικής. Μόνο εμπειρικές εκτιμήσεις μπορούν να γίνουν από τους εκπροσώπους των κοινωνικών υπηρεσιών για τον αριθμό των άστεγων παιδιών στις πόλεις τους. Περίπου 1.500 αλλά με ραγδαίες ανοδικές τάσεις οι «Όλιβερ Τουίστ» της Μόσχας, 5.000 αλλά με πτωτικές τάσεις ο αριθμός των άστεγων παιδιών στην Λισαβόνα, τουλάχιστον 1.000 παιδιά των δρόμων στο Βουκουρέστι και από 100 μέχρι 1.000 παιδικές ψυχές η εκτίμηση για τη Στουτγάρδη, το Ρότερνταμ και την Μπολόνια, 500 – 1.000 οι μικροί περιπλανώμενοι στο Ντακάρ και εξακόσια περίπου τα άστεγα παιδιά στο Γιοχάνεσπουργκ. Στη Βρετανία και τη Γερμανία, επίσης, οι πιο πρόσφατες κοινωνιολογικές έρευνες αποκαλύπτουν άνοδο του αριθμούς. Όμως, το πιο τραγικό «ρεκόρ» έχει η Μανίλα, με 60.000 παιδιά, τον πληθυσμό ολόκληρης πόλης, να περιπλανιούνται νύχτα στο πεζοδρόμιο, αριθμός που παρουσιάζει μάλιστα ανοδικές τάσεις! Παιδιά που κουβαλούν στους τρυφερούς τους ώμους μυριάδες προβλήματα: εξάρτηση από τα ναρκωτικά, πείνα, σεξουαλική εκμετάλλευση, μια διαλυμένη οικογένεια που δεν τα θέλει ή τα αγνοεί, βαριές αρρώστιες σαν το AIDS, παραγμένο συναισθηματικό κόσμος, πάρε δώσε με την αστυνομία, βια από συμμορίες μεγαλύτερων παιδιών και τη μαφία των ενηλίκων, κινδύνους από τα διερχόμενα Ι.Χ., το σχολείο άγνωστη λέξη και ούτε λόγος για ξένοιαστο παιχνίδι. Από την πλευρά τους, οι κρατικές αρχές καταγράφουν και «καταλογίζουν» στα παιδιά του δρόμου αντικοινωνική συμπεριφορά, βανδαλισμούς, πορνεία, χρήση και εμπόρια ναρκωτικών, ζητιανιά και αλητεία, μέσα στα εξ απαλών ονύχων παραπτώματα αυτών των πλασμάτων που δεν έχουν στον ήλιο μοίρα. Όταν οι κυβερνήσεις των κρατών αναγνωρίζουν το πρόβλημα και το επισημαίνουν, αυτό δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι δραστηριοποιούνται αρκετά ή κάνουν τα αδύνατα δυνατά για την επίλυση του. Στην Ευρώπη, η Κοινότητα ρίχνει το βάρος στη σύγκλιση και την οικονομική ενοποίηση επικεντρώνοντας τη φροντίδα της στο περιβόητο ECU και πολύ λιγότερο στο μικρό Χασάν η τη μικρούλα Ελιά που θα περάσει και την αποψινή της νύχτα κάτω από τη σκουριασμένη γέφυρα δίπλα σε σύριγγες ηρωίνης. Ντιρεκτίβες βγαίνουν αλλά, κάπου ανάμεσα σε επιτροπές, γραφειοκρατίες,

πρωτόκολλα και υπογραφές, οι γενναίες πρωτοβουλίες και οι δραστικές λύσεις παραμένουν ουτοπίες, γράμμα κενό, και το δράμα στους δρόμους συνεχίζεται.

Δουλεύουν από τότε που θυμούνται τον εαυτό τους

Στο Γιοχάνεσμπουργκ τα παιδιά του δρόμου έμαθαν να ενισχύουν το οικογενειακό τους εισόδημα η να εξασφαλίζουν τα προς το ζην κάνοντας διανομή εφημερίδων, πλένοντας ταξί, μαζεύοντας παλιοσίδερα, σπρώχνοντας καροτσάκια, δουλεύοντας σε οικοδομές και γκαράζ; στους αγρούς η πουλώντας τα άγουρα κορμιά τους...Στη Μανίλα, οι ανήλικοι περιπλανώμενοι είναι ζητιάνοι, μικροπωλητές, πορτοφολάδες, «βαποράκια», ακόμα και μάστροποι! Εργάζονται 6 με 14 ώρες την ημέρα για 1 με 2 δολάριο, ενώ για τα παιδιά που πέφτουν θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης το μεροκάματο της δυστυχίας φτάνει τα 5 ως 25 δολάρια. Στη Βραζιλία, το 73% των φτωχών οικογενειών ζουν από τα εισοδήματα των παιδιών τους και υπολογίζεται ότι 2 με 10 εκατομμύρια κορίτσια της χώρας της σάμπα εκδίδονται για τα προς το ζην! Στο Βουκουρέστη, η παιδική πορνεία ανθεί στο μισοσκόταδο του πεζοδρομίου και τα παιδιά του δρόμου βρίσκουν καταφύγιο στον υπόγειο, σειδηροδρομικούς σταθμούς, σε λαϊκές αγορές και έρημα πάρκα, στη θάλπωρη ενός χαρτόκουτου. Στη Μόσχα, μέσα στην τελευταία δεκαετία το ποσοστό των παιδιών που παρατούν το σχολείο για να βγουν στη βιοπάλη του δρόμου εκτοξεύθηκε από το 15 στο 72%, ενώ υπάρχει μόνο ένας ξενώνας χωρητικότητας διακοσίων ατόμων, για όσα παιδιά προλάβουν να εξασφαλίσουν ένα μήνα δωρεάν στέγη και μετά, επιστροφή στην πραγματικότητα του πεζοδρομίου... Στην Αθήνα τα κυνηγά η αλβανική μαφία, για να κλέψει από τα αδύναμα χεράκια τους τις εισπράξεις της ημέρας η για να ξεσπάσει πάνω τους με σφαίρες το σαδισμό της, στη Βραζιλία σκοτώνονται στους δρόμους τέσσερα παιδάκια την ημέρα, στη Λίμα η ζωή των μικρών κλοσάρ δεν μετρά γιατί είναι απλώς τα «σκουπίδια της κοινωνίας». Όσοι αντέξουν λοιπόν μέχρι την επόμενη σφαίρα η την επόμενη βροχή...

Λεξιλόγιο:

το άστεγο παιδί

το ίδρυμα κοινωνικής πρόνοιας

η κρατική απογραφή

η ανοδική τάση

η σεξουαλική εκμετάλλευση

η αντικοινωνική συμπεριφορά

η ζητιανιά

εξ απαλών ονύχων

το Συμβούλιο της Ευρώπης

το απόκληρο παιδί

ο πίνακας στατιστικής

η εξάρτηση από τα ναρκωτικά

η διαλυμένη οικογένεια

η πορνεία

η αλητεία

Άσκηση 1. Να κάνετε περίληψη του άρθρου

Ενότητα 6. ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

Ανάγλυφα προκύπτει μέσα από τους αριθμούς η αυξητική τάση των εφήβων, ηλικίας από 13 έως 17 ετών, που εμπλέκονται σε ποινικές παραβάσεις του νόμου περί ναρκωτικών.

Το πρόβλημα που βρίσκεται στην πρώτη γραμμή, παρουσιάζει μια ανησυχητική άνοδο των ανηλίκων δραστών, που ουσιαστικά στρέφονται κατά του εαυτού τους με τη μορφή της κατοχής, της χρήσης και της διακίνησης ναρκωτικών.

Σύμφωνα με έρευνα του Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου Ψυχικής Υγιεινής στο μαθητικό πληθυσμό της χώρας σε ηλικίες από 14 έως 18 χρονών, περίπου 28.600 (ποσοστό 6,1% του συνόλου των μαθητών) δήλωσαν ότι είχαν δοκιμάσει ναρκωτικά (κυρίως χασίς) πάνω από 1 ή 2 φορές και 135.000 (ποσοστό 28,9%) ότι είχαν πάρει χάπια. Το ίδιο ποσοστό, 6%, φαίνεται ότι παρέμεινε σταθερό και κατά την περίοδο 1984-1993, παρατηρήθηκε, όμως, μικρή αύξηση εκείνων των μαθητών που κάνουν συστηματικότερη χρήση στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και τα άλλα μεγάλα αστικά κέντρα, κυρίως μεταξύ των αγοριών.

Στην ίδια έρευνα διαπιστώθηκε ότι οι μαθητές που εμπλέκονται με ναρκωτικές ουσίες έχουν προβληματική σχέση με τους γονείς, τελούν υπό μειωμένο γονεϊκό έλεγχο, πηγαίνουν συχνότερα σε μπαρ και καφετέριες και εμφανίζουν μειωμένη σχολική επίδοση.

Άλλα ενδιαφέροντα στοιχεία που προκύπτουν από την ίδια έρευνα είναι και τα εξής:

Ένα ποσοστό 93% των μαθητών δήλωσαν ότι δεν έχουν δοκιμάσει ποτέ οποιαδήποτε ναρκωτική ουσία.

Από το σύνολο των μαθητών, ένα ποσοστό 72% εκείνων που είχαν δοκιμάσει ναρκωτικά, ένα 82% εκείνων που κάνουν περιστασιακή χρήση κι ένα 93% αυτών που κάνουν συνεχή χρήση, δήλωσαν ότι είχαν εμπλακεί, πολύ συχνά σε πράξεις βιαιότητας.

Η έρευνα αυτή εξέτασε και το πώς ιεραρχούν τα προβλήματα της νεολαίας κυρίως εκείνοι οι μαθητές που έχουν εμπλακεί σε πράξεις βιαιότητας (χτυπήματα και ύβρεις) έναντι των μη «βίαιων». Έτσι, για τους «βίαιους» μαθητές τα σοβαρότερα προβλήματα είναι:

Το χάσμα των γενεών (64%), η έλλειψη ψυχαγωγίας (52%), τα σεξουαλικά (52%), οι σπουδές (46%) και οι ψυχοσυναισθηματικές διαταραχές (45%). Δηλαδή προηγούνται τα προβλήματα που αφορούν στις σχέσεις με τους γονείς, στην προώθηση ευδαιμονιστικών στόχων και στην επίτευξη μιας διεξόδου από ψυχοσυναισθηματικά προβλήματα.

Αντίθετα, για τους «μη βίαιους» μαθητές, είτε θεωρείται ότι τα προβλήματα είναι ανύπαρκτα (70%), είτε εντοπίζονται σε γενικότερου χαρακτήρα φαινόμενα που φαίνεται ότι απειλούν τις βάσεις της κοινωνίας και το μέλλον τους, όπως οι τοξικές ουσίες (74%), η κρίση αξιών (69%) και τα επαγγελματικά (69%).

Τα ναρκωτικά είναι πρόβλημα της κοινωνίας μας, είναι κάτι που διαμορφώθηκε μέσα στην κοινωνία, όπως διαμορφώθηκε και αυτή με μια υλιστική αντίληψη της ζωής, με τον καταναλωτισμό και τον ανταγωνισμό. Η κρίση του θεσμού της οικογένειας μπορεί να χαρακτηριστεί ως αίτιο των ναρκωτικών, όπως επίσης το άγχος και η αβεβαιότητα για το μέλλον.

Τι πρέπει να γίνει;

Μιλάμε για ενημέρωση από τα σχολεία και τα ΜΜΕ, γιατί η παιδεία αρκείται στο να παρέχει στείρες γνώσεις και δεν μπορεί να προικίσει το νέο με τα κατάλληλα εφόδια, ώστε να τον καταστήσει υπεύθυνο πολίτη και να τον προφυλάξει από τους κινδύνους της κοινωνίας.

Μιλάμε για αυστηρότερες ποινές στους εμπόρους και όχι στους χρήστες, γιατί αυτοί είναι τα θύματα και όχι οι θύτες.

Μιλάμε για επαγγελματική αποκατάσταση των χρηστών, όταν αυτοί βγαίνουν στην κοινωνία και κατάλληλη ένταξη τους στο κοινωνικό σύνολο.

Μιλάμε για εκσυγχρονισμό των σωφρονιστικών ιδρυμάτων και για οργάνωση των κέντρων αποτοξίνωσης. Πρέπει να υπάρξουν περισσότερα δημόσια τέτοια κέντρα, έτσι ώστε η αποτοξίνωση να μην είναι ή προνόμιο των οικονομικά ευκατάστατων οικογενειών.

Μιλάμε για εισαγωγή ψυχολόγων στα σχολεία και για ανάπτυξη των αθλητικών και ψυχαγωγικών κέντρων.

Κυρίως, όμως, εκείνο που πρέπει να υπάρξει, είναι η ολοκληρωμένη παιδεία, που θα μπορεί να αναπτύσσει την κριτική σκέψη και τον προβληματισμό στους νέους.

Εκείνο, που χρειάζεται περισσότερο απ' όλα είναι να δώσουμε στους νέους τον Παράδεισο, ώστε να μη χρειασθεί να τον αναζητήσουν σε λευκές σκόνες. Έναν Παράδεισο, που δε θα οδηγεί στο θάνατο, αλλά που θα χαρακτηρίζεται από αγάπη για τη ζωή. Αυτό, που λέω, δεν είναι ανούσιος ρομαντισμός ούτε ουτοπία. Και αν η νεολαία σήμερα κατηγορείται ότι τα έχει όλα και ότι δεν εκτιμά τίποτα, δε φταίει η ίδια. Μάθαμε να προσαρμολοζώμαστε σε ένα κλίμα που άλλοι διαμόρφωσαν για μας.

Λεξιλόγιο:

εμπλέκομαι σε ποινικές παραβάσεις
η διακίνηση ναρκωτικών
η ναρκωτική ουσία – η τοξική ουσία
η ψυχοσυναισθηματική διαταραχή
ο ανταγωνισμός
το σωφρονιστικό ίδρυμα

ο ανήλικος δράστης
η σχολική επίδοση
η βιαιότητα – η πράξη βιαιότητας
η κρίση αξιών
το προνόμιο – προνομιούχος
το κέντρο αποτοξίνωσης

Άσκηση 1. Μεταφράστε στα ελληνικά:

Наркоманія - це шкідлива звичка, хворобливе пристрасть до вжитку наркотичних речовин. Найбільш вживані наркотичні речовини - опій, морфій, героїн. Одурманення цими засобами і рахується власне наркоманією.

Подібний ефект спроможні робити і деякі лікарські препарати (заспокійливі, снотворні і збудливі).

І наркотики, і фармакологічні препарати, а також різноманітні хімічні речовини, часто уживані в якості наркотиків, - є токсинами, тому навичку до їхнього вжитку було б вірніше називати токсикоманією

Άσκηση 2. Να κάνετε περίληψη του άρθρου

Ενότητα 7. ΟΙ Ι6ΑΡΗΔΕΣ «ΤΗ ΒΡΙΣΚΟΥΝ» ΜΕ ΑΛΚΟΟΛ ΚΑΙ ΟΥΣΙΕΣ

Η εικόνα του 16χρονου που καπνίζει, πίνει και εισπνέει παραισθησιογόνες ουσίες «για να την βρει», _____ και στη χώρα μας μια πραγματικότητα. Χαρακτηριστικότερο όλων ίσως: Οι «δεκαεξάρηδες» Έλληνες απαντούν σε ποσοστό 65%, ότι το να βρουν κάνναβη είναι μια εξαιρετικά εύκολη υπόθεση. Αποκαλυπτική είναι η Ευρωπαϊκή Έρευνα για τη Χρήση Οινοπνευματωδών και Άλλων Ναρκωτικών - ESPAAD 1999 σε μαθητές ηλικίας 15-16 ετών, που _____ ότι τελικά οι Έλληνες μαθαίνουν από νωρίς να βλάπτουν την υγεία τους.

Όσον αφορά στο κάπνισμα, ένα σημαντικό ποσοστό μαθητών (40% και πάνω) σε περισσότερες από τις μισές χώρες που _____ στην έρευνα, απάντησαν ότι έχουν καπνίσει κατά τον μήνα, πριν από τη διεξαγωγή της έρευνας. Η Γροιλανδία έρχεται πρώτη με ποσοστό που φτάνει το 62% στα αγόρια και το 71% στα κορίτσια, ενώ η Κύπρος τελευταία με 25% και 9% αντίστοιχα. Η Ελλάδα βρίσκεται περίπου στο μέσον της κατάταξης με μέσο όρο 35% (34% στα αγόρια και 36% στα κορίτσια). Πρέπει να _____ ότι τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι περισσότεροι μαθητές πειραματίζονται με το κάπνισμα χωρίς να είναι συστηματικοί καπνιστές.

Στη τρίτη θέση

Σχεδόν σε όλες τις χώρες λιγότεροι από τους μισούς μαθητές _____ οινόπνευματώδη ποτά 40 φορές και πάνω. Η Ελλάδα βρίσκεται στην τρίτη θέση μετά τη Δανία και τη Βρετανία. Σχετικά με την κατανάλωση οινόπνευματωδών ποτών τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα, πρώτες έρχονται η Μάλτα και η Δανία. Αμέσως μετά _____ η Ιρλανδία, η Βρετανία, η Τσεχία και η Ελλάδα με ποσοστά από 13-16%, ενώ όπως φαίνεται σε όλες τις χώρες τα αγόρια καταναλώνουν περισσότερα οινόπνευματώδη ποτά με αυτή τη συχνότητα απ' ό,τι τα κορίτσια.

Χαμηλά ποσοστά έχει η Ελλάδα συγκριτικά με τις άλλες χώρες σε ό,τι αφορά τη δοκιμή ή χρήση παράνομων ουσιών. Στην Ελλάδα δοκιμή ή χρήση παράνομων ουσιών έχουν δηλώσει το 13% των αγοριών και το 7% των κοριτσιών, ποσοστά που κατατάσσουν τη χώρα μας σχετικά χαμηλά. Πάντως σχεδόν σε όλες τις χώρες _____ ότι τα αγόρια ρέπουν προς τη χρήση παράνομων ουσιών περισσότερο από τα κορίτσια. Η πιο διαδεδομένη ουσία εμφανίζεται η κάνναβη (μαριχουάνα ή χασίς). Οι χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά χρήσης κάνναβης (35-40%) είναι οι ΗΠΑ, η Τσεχία, η Γαλλία και η Βρετανία. Στην Ελλάδα η δοκιμή ή χρήση της κάνναβης αναφέρεται από το 11% των αγοριών και το 7% των κοριτσιών, ποσοστά χαμηλά σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες.

Εισπνεόμενοι διαλύτες

Σημαντικά είναι και τα ποσοστά χρήσης νόμιμων ουσιών με... παράνομο τρόπο. Η υψηλότερη χρήση ηρεμιστικών ή υπνωτικών χαπιών χωρίς συνταγή γιατρού παρατηρείται στην Τσεχία και στην Πολωνία, ενώ η χαμηλότερη στην Εσθονία και στην Ουκρανία (2-3%). Στην Ελλάδα το αντίστοιχο ποσοστό _____ στο 5%. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα ποσοστά χρήσης των εισπνεόμενων διαλυτών (βενζίνη, κόλλα κ.ά.), τα οποία εμφανίζονται υψηλά στις περισσότερες χώρες, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας. Η Ιρλανδία _____ πρώτη στη σχετική κατάταξη με ποσοστά 22% στα αγόρια και 21% στα κορίτσια, ακολουθεί η Γροιλανδία με 21% και 17% αντίστοιχα, ενώ πολύ κοντά βρίσκεται και η χώρα μας (έκτη στην κατάταξη) με 18% στα αγόρια και 12% στα κορίτσια.

45 εκατομμύρια στην Ε.Ε. έχουν δοκιμάσει χασίς...

Τα στοιχεία της έρευνας _____ για άλλη μια φορά την έκταση που _____ το πρόβλημα της χρήσης ναρκωτικών ουσιών σε όλη την Ευρώπη. Ιδιαίτερα για την κάνναβη, η έκθεση αναφέρει ότι παραμένει το ευρύτερα διαθέσιμο και συνηθέστερα χρησιμοποιούμενο ναρκωτικό σε όλη την Ε.Ε. Τουλάχιστον 45 εκατομμύρια Ευρωπαίοι _____ κάνναβη το λιγότερο μία φορά στη ζωή τους και περίπου 15 εκατομμύρια είναι τακτικοί χρήστες κάνναβης κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες του 2000. Η χρήση εμφανίζεται υψηλότερη στις ομάδες νεότερης ηλικίας, καθώς το 25% των ατόμων ηλικίας 15-16 ετών και το 40% των ατόμων ηλικίας 18 ετών έχουν δοκιμάσει κάνναβη. Στην Ελλάδα, περίπου το 18% του ενήλικου πληθυσμού έχει κάνει χρήση κάνναβης τουλάχιστον μία φορά.

Οι ενήλικοι περιέργοι

Η δοκιμή της από ενήλικους _____ από 10% στη Φινλανδία μέχρι 30% στο Βέλγιο και το Ηνωμένο Βασίλειο. Η «περιέργεια» _____ το βασικό κίνητρο για τη χρήση της. Ταυτόχρονα όμως παρουσιάζεται αύξηση των εισαγωγών για θεραπεία από τη χρήση της κάνναβης κυρίως σε νεαρά άτομα. Αποτελεί το κύριο εξαρτησιογόνο σε ποσοστό από 10 μέχρι και 15% επί των εισαγωγών, που ανέρχεται σε περίπου 20% στη Δανία, τη

Φινλανδία και τη Φλαμανδική Κοινότητα του Βελγίου, ενώ συχνά είναι το δευτερεύον ναρκωτικό στους θεραπευόμενους από τη χρήση οπιούχων.

Το «σταρ σύστημα» και οι μιμητές

Με ένα πακέτο τσιγάρα, ουσίες και οινόπνευμα φαίνεται πως πλάθουν οι νέοι τις ψευδαισθήσεις τους.

Ο κοινωνιολόγος – ψυχολόγος κ. Γ. Πιπερόπουλος ερμηνεύει το φαινόμενο της υπερκατανάλωσης αλκοόλ, τσιγάρων και απαγορευμένων ουσιών: «Οι διαστάσεις της ανθρώπινης ένταξης στο κοινωνικο-οικονομικό σύστημα _____ ανάκαθεν στους άξονες της μίμησης και της ταύτισης μέσα στη μικρή ανθρώπινη ομάδα, που ταυτίζεται αρχικά με την οικογένεια, στη συνέχεια με το σχολείο και τελικά με την παρέα. Στην εποχή μας, πέρα από τα προς μίμηση και ταύτιση είδωλα του πατέρα, του δασκάλου, του μεγαλύτερου φίλου, τα σύγχρονα ΜΜΕ _____ και μία σειρά από είδωλα που συχνά εξαιτίας της θελκτικότητας του σταρ σύστημα γίνονται ισχυρότεροι πόλοι έλξης ιδιαίτερα για άτομα που τα διακρίνουν αδύνατες δομές προσωπικότητας και χαρακτήρα. Το αλκοόλ όπως και ο καπνός ανάκαθεν θεωρούνταν και λειτουργούσαν σαν τελετουργικό πέρασμα στον ποθητό κόσμο των μεγάλων, των ώριμων, των δυνατών. Η ψευδαίσθηση ότι «έφτασα» _____ με την κατανάλωση του αλκοόλ, το κάπνισμα του τσιγάρου, με το «τσιγαριλίκι» που περιφέρεται στα μέλη της παρέας. Τα παιδιά μας παρασύρουν το ένα το άλλο στον κόσμο της ψευδαίσθησης που προσφέρουν αφειδώς εξαρτησιογόνες ουσίες (τομπάκο, χασίς, αλκοόλ) βοηθώντας τα να ταυτιστούν με τα εφήμερα είδωλα των ΜΜΕ στον επιδερμικό κόσμο της καθημερινής εικονικής τους πραγματικότητας. Γιατί λοιπόν ενώ οι γονείς καταναλώνουν χούφτες ηρεμιστικών και διεγερτικών χαπιών _____ τις μανιοκαταθλιπτικές, αγχωτικές τους αντιδράσεις να αναρωτιούνται πώς γίνεται τα παιδιά τους να γράφουν πρωτιές στην κατανάλωση φαρμακευτικών αλλά απαγορευμένων ουσιών;

Λεξιλόγιο:

ρέπω προς κάτι

η θελκτικότητα του σταρ σύστημα

τα ηρεμιστικά χάπια

η ένταξη στο κοινωνικο-οικονομικό σύστημα

η ψευδαίσθηση

τα διεγερτικά χάπια

Άσκηση 1. Συμπληρώστε τα κενά με τα ρήματα του πλαισίου στη σωστή θέση και στον σωστό τύπο:

προσλαμβάνω   εστιάζομαι   ακολουθώ   ανέρχομαι   καταδεικνύω   δοκιμάζω
ενισχύομαι   έρχομαι   καταναλώνω   αποτελώ   κυμαίνομαι   σημειώνομαι
καθιερώνω   συμμετέχω   μαρτυρώ   θεωρούμαι   καταπολεμώ   φαίνομαι

Άσκηση 2. Σωστό ή λάθος;

1. Η Ελλάδα έχει το μικρότερο ποσοστό μαθητών που είναι καπνιστές από όλες τις χώρες που συμμετείχαν στην έρευνα.
2. Οι Ελληνίδες μαθήτριες καπνίζουν περισσότερο από τους μαθητές.
3. Το μεγαλύτερο ποσοστό μαθητών καπνίζει συστηματικά.
4. Σύμφωνα με τα πρόσφατα δεδομένα, η Μάλτα έρχεται πρώτη στην κατανάλωση οινόπνευϊ-,'ΟΤ'.οδιόν ποιών οτιό τον σνολικό ττληθιϊύρύ.
5. Σε όλες τις χώρες τα αγόρια φαίνεται να πίνουν περισσότερο από τα κορίτσια.
6. Τα κορίτσια στην Ελλάδα κάνουν χρήση κάνναβης περισσότερο από τα αγόρια.

7. Σύμφωνα με την έρευνα τουλάχιστον 45.000.000 Ευρωπαίοι κάνουν συστηματική χρήση κάνναβης.

8. Το βασικότερο κίνητρο για τη χρήση κάνναβης είναι η θεραπεία από εξάρτηση από όπιο.

ΘΕΜΑ 2. Πολιτική ζωή, Ειρήνη – πόλεμος

Ενότητα 8. Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΣΤΗΝ ΚΟΜΟΤΗΝΗ

Το σαββατοκύριακο ο πρωθυπουργός επισκέφθηκε την Κομοτηνή, όπου εγκαινίασε υπερσύγχρονο εργοστάσιο κατασκευής ηλεκτρονικών υπολογιστών της ΗΦΑΓΣΤΟΣ Α.Ε. Τον πρωθυπουργό συνόδευαν ο υπουργός Βιομηχανίας και ο υπουργός Χωροταξίας και Περιβάλλοντος. Τους επισήμους ξενάγησε στους χώρους του εργοστασίου ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της ιδιοκτήτριας εταιρείας. Σε δεξίωση που ακολούθησε, ο πρωθυπουργός ανέλυσε την μέχρι σήμερα οικονομική πολιτική της κυβέρνησής του. Αναφέρθηκε, επίσης, στη γέφυρα που κατασκευάζεται κοντά στην Κομοτηνή και ανακοίνωσε ότι οι εργασίες θα έχουν ολοκληρωθεί ως το τέλος του επόμενου έτους.

Λεξιλόγιο:

εγκαινιάζω – τα εγκαινία
το Διοικητικό Συμβούλιο

η δεξίωση

Ενότητα 9. ΝΕΟΣ ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το νομοσχέδιο για την τεχνική εκπαίδευση που είχε καταθέσει η κυβέρνηση στη Βουλή την περασμένη Τρίτη, ψηφίστηκε χθες με 162 ψήφους υπέρ, 135 κατά και τρεις αποχές. Κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου μίλησαν πολλοί βουλευτές από όλα τα κόμματα. Τα δυο μεγάλα κόμματα της αντιπολίτευσης ψήφισαν κατά του νομοσχεδίου, επειδή είχαν σοβαρές αντιρρήσεις για τρία άρθρα, τα οποία όμως η κυβέρνηση δεν δέχτηκε να αποσύρει. Τελικά, το νομοσχέδιο ψήφισαν όλοι οι κυβερνητικοί βουλευτές και ένας ανεξάρτητος. Σε ερώτηση δημοσιογράφου της εφημερίδας μας, ο υπουργός Παιδείας δήλωσε ότι, ώσπου να εφαρμοστεί ο νέος νόμος, θα έχουν εξοπλιστεί όλα τα τεχνικά λύκεια της χώρας με σύγχρονα όργανα και μηχανήματα.

Λεξιλόγιο:

το νομοσχέδιο
η αντιπολίτευση
εφαρμόζω το νόμο

Άσκηση 1. Να εξηγήσετε στα ελληνικά:

η αντίρρηση, η αντιπολίτευση

Άσκηση 2. Να βρείτε συνώνυμα:

εξοπλίζω, επιστολή

Άσκηση 3. Να μεταφράσετε στα ελληνικά:

1. Минулої суботи голова правління «Азовсталь» зняв з себе усі повноваження.
2. Сьогодні досягнення сучасної науки в галузі металургії вдало впроваджуються у виробництво.
3. На минулих президентських виборах в Україні перемогла опозиція.

Άσκηση 4. Να μεταφράσετε στα ουκρανικά:

1. Τα νομοσχέδια ψηφίζονται από τη Βουλή και τα δικαστήρια τους εφαρμόζουν.
2. Στα χθεσινά εγκαίνια του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας στην Οδησό ακουστήκανε πολλά θερμά λόγια από τον πρωθυπουργό της Ελληνικής Δημοκρατίας.
3. Οι εταιρίες χρηματοδοτούν τους σπουδαστές και εξασφαλίζουν τον απαραίτητο τεχνολογικό εξοπλισμό στην Ακαδημία.

Ενότητα 10. ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΓΡΑΦΤΗΚΕ ΜΕ ΤΟ ΑΙΜΑ ΕΚΑΤΟΝΤΑΔΩΝ...

Με πήρα και εκρήξεις που προκάλεσαν ένα ποτάμι αίματος κορυφώθηκε το δράμα της ομηρίας εκατοντάδων ανθρώπων στο σχολικό συγκρότημα της πόλης Μπεσλάν, στη Β. Οσετία. Η σύγχυση που σημάδεψε από την πρώτη στιγμή την υπόθεση κυριάρχησε και στην τελευταία πράξη του δράματος, αφού κανένας δεν είναι σε θέση να ξεκαθαρίσει από ποιόν προήλθε η διαταγή για την επιχείρηση των ρωσικών δυνάμεων.

Γεγονός είναι ότι μετά τη νύχτα που κύλησε ήρεμα και την επανάληψη των διαπραγματεύσεων μεταξύ των αντάρτων και των ρωσικών αρχών, όλα έδειχναν ότι το τέλος της κρίσης ήταν ακόμα μακριά. Το πρωί, μάλιστα, οι αντάρτες άναψαν το «πράσινο φως» για τη διακομιδή των σορών που κείτονταν σε μικρή απόσταση απ' το κτίριο από τη μέρα της εισβολής τους, καθώς κανένας δεν τολμούσε να πλησιάσει. Τοπικός βουλευτής ανέφερε ότι η συμφωνία προέβλεπε και την απομάκρυνση των πτωμάτων περίπου 20 ενηλίκων, οι οποίοι εκτελέστηκαν από τους αντάρτες.

Άνοιξαν πυρ

Την ώρα της μεταφοράς, ωστόσο, οι απαγωγείς πυροδότησαν εκρηκτικά και άνοιξαν πυρ για άγνωστο λόγο, ενώ ταυτόχρονα δεκάδες όμηροι βγήκαν από το κτίριο και οι ρωσικές δυνάμεις εξαπέλυσαν επίθεση. Επικράτησε χάος, καθώς οι όμηροι βρέθηκαν κυριολεκτικά ανάμεσα στα πυρά, ενώ αρκετοί δεν κατάφεραν να πραγματοποιήσουν παρά λίγα βήματα πριν πέσουν αναίσθητοι στο έδαφος. Λίγες στιγμές αργότερα, ο ήχος από τις σειρήνες των ασθενοφόρων που έσπευσαν στην περιοχή κάλυψε τα πάντα, καθώς οι στρατιώτες κατέλαβαν το κτίριο απ' όπου αρκετοί αντάρτες είχαν διαφύγει, πιθανότατα στη διάρκεια της νύχτας. Το πλήθος, που ήταν σε απόσταση ασφαλείας, και τα μέλη των σωστικών συνεργείων έσπευσαν να προσφέρουν τις πρώτες βοήθειες και να απομακρύνουν τους εκατοντάδες τραυματίες, ενώ η περιοχή «πλημμύρισε» από γυμνά σώματα ανηλίκων, οι οποίοι σε κατάσταση σοκ αναζητούσαν νερό για να ξεδιψάσουν.

Είδαν εκατόμβη...

Τότε μόνο άρχισε να διαφαίνεται η έκταση της τραγωδίας, αφού διαψεύστηκαν γρήγορα οι αναφορές των αρχών για το θάνατο τουλάχιστον πέντε τρομοκρατών και απλώς τον τραυματισμό πολλών ομήρων. Αυτόπτες μάρτυρες που μπήκαν για λίγο στο γυμναστήριο του σχολείου, του οποίου η στέγη είχε καταρρεύσει, είδαν να κείτονται στο πάτωμα τουλάχιστον 100 πτώματα, ενώ από το νοσοκομείο, που βρίσκεται σε μικρή απόσταση,

άρχισαν να φτάνουν οι πρώτες αναφορές για εκατοντάδες τραυματίες, μεταξύ των οποίων αρκετά παιδιά σε κρίσιμη κατάσταση. Στην περιοχή του νοσοκομείου μετατοπίστηκε η προσοχή όλων, καθώς συγγενείς και φίλοι άρχισαν να αναζητούν τα αγαπημένα, ενώ σκηνές απόγνωσης εκτυλίσσονταν σε δρόμους της πόλης, όπου πολλοί σωριάστηκαν κλαίγοντας ασταμάτητα και αποκαμωμένοι.

Απολογισμός

Την ίδια ώρα, η επιχείρηση των ρωσικών δυνάμεων ήταν σε πλήρη εξέλιξη, αφού μια ομάδα αντάρτων οχυρώθηκε σε κτίριο μακριά από την περιοχή, κρατώντας πιθανότατα κάποιους ομήρους, ενώ τρεις άλλοι κατέφυγαν σε αίθουσα του σχολείου. Το απόγευμα, όταν σίγησαν τα όπλα, οι Ρώσοι αξιωματικοί ανέφεραν ότι οι νεκροί αντάρτες είναι περίπου 20, από τους οποίους οι μισοί είναι αραβικής καταγωγής, αλλά το ενδεχόμενο να διαφεύγουν ορισμένοι δεν αποκλείστηκε. Έγιναν, πάντως, και τρεις συλλήψεις αντάρτων, ενώ επιβεβαιώνεται ότι η ομάδα των ενόπλων αποτελούνταν από περίπου 40 άτομα.

Τα νέα, ωστόσο, από το μέτωπο των αμάχων ήταν τραγικά. Ο προσωρινός απολογισμός κάνει λόγο για περισσότερους από 150 νεκρούς. Άλλωστε, οι τοπικές αρχές αναφέρουν τους 600.

Λεξιλόγιο:

οι διαπραγματεύσεις	ο αντάρτης
ο όμηρος	ο μάρτυρας
συλλαμβάνω – η σύλληψη	η επέμβαση

Άσκηση 1. Να εξηγήσετε στα ελληνικά:

οι διαπραγματεύσεις, η κατάρρευση, ο όμηρος

Άσκηση 2. Να μεταφράσετε στα ελληνικά:

1. Завдяки безпосередньому втручання лікарів хворий був врятований.
2. Терористи відмовляються відпустити членів екіпажу та пасажирів літака, яких вони тримають як заложників вже 2 дні.
3. Під час вчорашнього засідання суду були опитані 5 свідків звинувачення.
4. Вчора таємними службами Росії був арештований американський шпигун, який видавав себе за англійського дипломата.
5. Головною причиною розпаду Османської імперії історики вважають поразку у Першій Світовій війні.

Άσκηση 3. Να κάνετε περίληψη του άρθρου

Ενότητα 11. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΟΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΕΙΛΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Στο τέλος της δεκαετίας του 1980, φαινόταν πως η τρομοκρατία έφτανε στο τέλος της. Ωστόσο, μια νέα γενιά τρομοκρατών έχει κάνει την εμφάνιση της. Σήμερα η απειλή της τρομοκρατίας έρχεται κυρίως από εξτρεμιστές που έχουν εξασφαλίσει τα δικά τους δίκτυα χρηματοδότησης - μέσω διακίνησης ναρκωτικών, ιδιωτικών επιχειρήσεων, προσωπικής περιουσίας, φιλανθρωπιών και τοπικής οικονομικής υποστήριξης. Και συνεχίζουν να είναι το ίδιο αδιάστακτοι.

Τα προσφατα χρόνια παρατηρήθηκε πληθώρα παράλογων τρομοκρατικών ενεργειών. Στο Παγκόσμιο Εμπορικό Κέντρο, στην Πόλη της Νέας Υόρκης, εξερράγη μια βόμβα, σκοτώνοντας 6 άτομα και τραυματίζοντας περίπου 1.000. Μια αίρεση σκόρπισε νευροπαραλυτικό αέριο σαρίν στον υπόγειο σιδηρόδρομο του Τόκιο, σκοτώνοντας 12 ανθρώπους και τραυματίζοντας περισσότερους από 5.000. Κάποιος τρομοκράτης ισοπέδωσε ένα ομοσπονδιακό κτίριο στην Πόλη της Οκλαχόμα με ένα παγιδευμένο φορτηγό, σκοτώνοντας 168 ανθρώπους και τραυματίζοντας εκατοντάδες. Οι τρομοκρατικές ενέργειες διαφόρων ειδών συνεχίζονται μέχρι σήμερα.

Γενικά, οι τρομοκράτες δείχνουν να έχουν λιγότερες αναστολές από ό,τι παλιότερα. Ο άνθρωπος που έβαλε τη βόμβα στο ομοσπονδιακό κτίριο της Πόλης της Οκλαχόμα το 1995, και ο οποίος καταδικάστηκε, λεγεται ότι είπε πως, για να κερδίσει την προσοχή που χρειαζόταν, ήθελε να «σκοτώσει πολλούς». Ο αρχηγός της ομάδας η οποία ήταν υπεύθυνη για τη βόμβα που εξερράγη το 1993 στο Παγκόσμιο Εμπορικό Κέντρο στην Πόλη της Νέας Υόρκης ήθελε να ρίξει το ένα κτίριο πάνω στο άλλο, σκοτώνοντας όλους όσους βρίσκονταν σε αυτά.

Επίσης, καινούρια είναι και η ποικιλία των όπλων που έχουν στη διάθεσή τους οι τρομοκράτες. Ο Λουι Ρ. Μιζέλ, ειδικός σε θέματα τρομοκρατίας, ανέφερε: «Ζούμε στον αιώνα της ανήκουστης μανίας και των τρομερών οπλοστασίων: πυρηνικών, χημικών και βιολογικών». Οι εξτρεμιστές που θέλουν να κάνουν μεναλύτερη εντύπωση στρέφονται σε πιο φονικά όπλα τα οποία έχει κάνει διαθέσιμη η τεχνολογία.

Ψηφιακές Επιθέσεις.

Η αποκαλούμενη κυβερνοτρομοκρατία περιλαμβάνει τη χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας, όπως είναι τα κομπιούτερ. Ένα όπλο είναι ο ιός των κομπιούτερ, ο οποίος καταστρέφει δεδομένα ή κάνει τα συστήματα να «κολλούν». Υπάρχουν επίσης οι «λογικές βόμβες» που εξαπατούν τα κομπιούτερ ώστε να προσπαθούν να κάνουν κάτι που δεν μπορούν, και με αυτόν τον τρόπο τους προξένουν βλάβη. Καθώς η οικονομία και η ασφάλεια των εθνών στηρίζονται ολοένα και περισσότερο στα δίκτυα πληροφοριών, πολλοί θεωρούν ότι το κοινό είναι πιο ευάλωτο σε τέτοιες τρομοκρατικές επιθέσεις. Και ενώ οι περισσότεροι στρατοί έχουν μηχανισμούς για να διατηρούν τα συστήματα επικοινωνίας τους σε λειτουργία ακόμη και στη διάρκεια ενός πυρηνικού πολέμου, οι πολιτικές υπηρεσίες – παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, μεταφορές και χρηματιστήρια - μπορεί να είναι πιο ευάλωτες σε σαμποτάζ.

Πριν από λίγο καιρό, αν ένας τρομοκράτης ήθελε να προκαλέσει γενική συσκότιση, ας πούμε, στο Βερολίνο, θα αναζητούσε ίσως δουλειά ως εργάτης σε κάποιο οργανισμό κοινής ωφελείας ώστε να μπορέσει να σαμποτάρει το δίκτυο παροχής ηλεκτρικού ρεύματος. Αλλά τώρα, λένε μερικοί, θα ήταν ίσως δυνατόν για έναν πεπειραμένο χάκερ να βυθίσει την πόλη στο σκοτάδι από την άνεση του σπιτιού του που βρίσκεται σε ένα μακρινό χωριό στην άλλη άκρη του κόσμου.

Πρόσφατα κάποιος χοκερ από τη Σουηδία εισέβαλε σε ένα σύστημα κομπιούτερ της Φλόριντα και απενεργοποίησε για μία ώρα το σύστημα υπηρεσιών άμεσης ανάγκης, παρακωλύοντας το έργο της αστυνομίας, της πυροσβεστικής και των ασθενοφόρων.

«Στην ουσία έχουμε δημιουργήσει ένα παγκόσμιο χωριό χωρίς αστυνομικό τμήμα», παρατήρησε ο Φρανκ Τζ. Τσιλούφο, επικεφαλής της Ομάδας Δράσης για τον Πόλεμο της Πληροφορικής του Κέντρου Στρατηγικών και Διεθνών Μελετών (CSIS). Επίσης, ο Ρόμπερτ Κούπερμαν, διευθύνων σύμβουλος του CSIS, ανέφερε το 1997 ότι αν οι τρομοκράτες επιλέξουν να χρησιμοποιήσουν μεθόδους υψηλής τεχνολογίας, «δεν υπάρχει σήμερα

κανένας κυβερνητικός φορέας που να μπορεί να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις της επίθεσής τους».

Μερικοί αναλυτές πιστεύουν ότι οι κυβερνοτρομοκράτες διαθέτουν τα τεχνολογικά μέσα για να ξεγελάσουν οποιουσδήποτε προστατευτικούς μηχανισμούς προτάσσουν οι δυνάμεις ασφαλείας.

«Ένας εχθρός που μπορεί να εμφυτεύσει τον κατάλληλο ιό ή έχει πρόσοδο στο σωστό υπολογιστή μπορεί να προκαλέσει τεράστια καταστροφή», είπε ο Τζορτζ Τένετ, διευθυντής της Κεντρικής Υπηρεσίας Πληροφοριών των ΗΠΑ.

Τρόμος με Χημικά και Μικρόβια.

Υπάρχει επίσης ανησυχία για τη χρήση χημικών καθώς και βιολογικών όπλων. Ο κόσμος συγκλονίστηκε στις αρχές του 1995 όταν άκουσε για την τρομοκρατική επίθεση με δηλητηριώδες αέριο που έγινε στον υπόγειο σιδηρόδρομο του Τόκιο. Η ευθύνη για το περιστατικό αποδόθηκε σε μια εσχατολογική αίρεση.

«Η τρομοκρατία έχει αλλάξει», λέει ο Μπραντ Ρόμπερτς του Ινστιτούτου Αναλύσεων για την Άμυνα. «Οι παραδοσιακοί τρομοκράτες ήθελαν πολιτικές παραχωρήσεις. Αλλά τώρα, μερικές ομάδες λένε ότι ο κύριος στόχος τους είναι οι μαζικές δολοφονίες. Αυτό κάνει τα βιολογικά όπλα ελκυστικά». Είναι δύσκολο να αποκτηθούν τέτοια όπλα; Το περιοδικό Σαϊεντϊφικ Αμέρικαν (Scientific American) αναφέρει: «Κάποιος μπορεί να καλλιεργήσει τρισεκατομμύρια βακτήρια με σχετικά μικρό προσωπικό κίνδυνο και με εξοπλισμό όχι πιο πολύπλοκο από ένα δοχείο ζύμωσης μπίρας και μια καλλιέργεια βασισμένη σε πρωτεΐνη, μια αντιασφυξιογόνα μάσκα και μια πλαστική στολή». Όταν ετοιμαστούν τα μικρόβια, η μετακίνηση τους είναι σχετικά εύκολη. Τα θύματα δεν θα γνώριζαν καν ότι είχε ενεργοποιηθεί ένα όπλο παρά μόνο μια δυο μέρες αργότερα. Και τότε θα ήταν ίσως πολύ αργά.

Λέγεται ότι ο άνθρακας είναι μια πιθανή επιλογή ως βιολογικό όπλο. Το όνομα αυτής της ασθένειας παραπέμπει στις μαύρες κρούστες που δημιουργούνται συνήθως πάνω στα εξανθήματα του δέρματος αυτών που έρχονται σε επαφή με ζώα τα οποία πάσχουν από άνθρακα. Οι άνθρωποι που καταστρώνουν σχέδια άμυνας ανησυχούν περισσότερο για τις λοιμώξεις των πνευμόνων που προκαλούνται από την εισπνοή σπόρων άνθρακα. Στους ανθρώπους, η λοίμωξη από άνθρακα έχει υψηλό ποσοστό θνησιμότητας.

Γιατί είναι ο άνθρακας τόσο αποτελεσματικό βιολογικό όπλο; Το βακτήριο καλλιεργείται εύκολα και είναι πολύ ανθεκτικό. Τα θύματα νιώθουν τα πρώτα συμπτώματα έπειτα από μερικές μέρες - αδιαθεσία παρόμοια με αυτήν της γρίπης και κόπωση. Στη συνέχεια παρουσιάζεται βήχας και ελαφρά ενόχληση στο στήθος. Ακολουθεί σοβαρή αναπνευστική δυσκολία, σοκ και, μέσα σε λίγες ώρες, θάνατος.

Πυρηνικά Όπλα στα Χέρια Τρομοκρατών;

Μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, μερικοί αναρωτιούνταν αν θα εμφανιζόταν στη μαύρη αγορά κάποιο κλεμμένο πυρηνικό όπλο. Πολλοί ειδικοί, ωστόσο, αμφιβάλλουν για το αν θα γίνει ποτέ αυτό. Ο Ρόμπερτ Κούπερμαν, που αναφέρθηκε νωρίτερα, τονίζει πως δεν υπάρχει «κανένα στοιχείο που να δείχνει ότι κάποια τρομοκρατική ομάδα έχει προσπαθήσει να αποκτήσει πυρηνικά υλικά».

Πιο άμεση ανησυχία προκαλεί ο σιωπηλός αλλά θανατηφόρος ξάδελφος της ατομικής βόμβας - τα ραδιενεργά υλικά. Αυτά δεν εκρήγνυνται. Δεν προξενείται βλάβη από έκρηξη ή θερμότητα. Αντίθετα, εκπέμπουν ακτινοβολία που καταστρέφει τα κύτταρα του ανθρώπου. Τα κύτταρα του μυαλού των οστών είναι ιδιαίτερα ευάλωτα. Ο θάνατος τους προκαλεί μια αλυσίδα συνεπειών, μεταξύ των οποίων αιμορραγία και κατάρρευση του ανοσολογικού

συστήματος. Ανόμοια με τα χημικά όπλα, τα οποία χάνουν την αποτελεσματικότητά τους όταν εκτίθενται σε οξυγόνο και υγρασία, τα ραδιενεργά υλικά μπορούν να συνεχίζουν να επιφέρουν βλάβη επί χρόνια.

Ένα ατύχημα στην Γκοϊάνια, μια πόλη στη νοτιοκεντρική Βραζιλία, δείχνει παραστατικά πόσο θανατηφόρα μπορεί να είναι η ραδιενέργεια. Το 1987 κάποιος ανυποψίαστος άντρας άνοιξε ένα μολύβδινο κουτί που βρισκόταν πάνω σε εγκαταλειμμένο ιατρικό εξοπλισμό. Το κουτί περιείχε καίσιο-137. Εντυπωσιασμένος από την ακτινοβόλα μπλε λάμψη του πετρώματος, έδειξε το εύρημα στους φίλους του. Μέσα σε μία εβδομάδα τα πρώτα θύματα άρχισαν να πηγαίνουν στο τοπικό νοσοκομείο. Χιλιάδες άτομα εξετάστηκαν για να διαπιστωθεί αν μολύνθηκαν. Σχεδόν εκατό κάτοικοι αρρώστησαν. Πενήντα χρειάστηκαν νοσοκομειακή περίθαλψη και τέσσερις πέθαναν. Η σκέψη του τι θα μπορούσε να είχε συμβεί αν το καίσιο είχε διασκορπιστεί εσκεμμένα κάνει τους ειδικούς των αντιτρομοκρατικών υπηρεσιών να βλέπουν εφιάλτες.

Το Συγκλονιστικό Τίμημα.

Η τραγική απώλεια, της ανθρώπινης ζωής είναι το πιο φανερό αποτέλεσμα της τρομοκρατίας. Αλλά υπάρχουν και ευρύτερες επιπτώσεις. Η τρομοκρατία μπορεί να καταστρέψει ή να αναβάλει τις ειρηνευτικές διαδικασίες σε προβληματικά σημεία του πλανήτη. Προκαλεί, παρατείνει ή εδραιώνει διαμάχες, και επιταχύνει τον κύκλο της βίας.

Η τρομοκρατία μπορεί επίσης να επηρεάσει τις εθνικές οικονομίες. Οι κυβερνήσεις αναγκάζονται να δαπανούν τεράστιες ποσότητες χρόνου και πόρων για την καταπολέμηση της. Λόγου χάρη, στις Ηνωμένες Πολιτείες και μόνο, ο προϋπολογισμός για την αντιτρομοκρατία ξεπέρασε τα δέκα δισεκατομμύρια δολάρια (περ. 3,5 τρις. δρχ.) το έτος 2000.

Είτε το αντιλαμβανόμαστε είτε όχι, η τρομοκρατία μάς αγγίζει όλους. Επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο ταξιδεύουμε και τις επιλογές που κάνουμε όταν ταξιδεύουμε. Αναγκάζει χώρες σε όλο τον κόσμο να δαπανούν τεράστια ποσά που προέρχονται από φόρους για να προστατεύουν δημόσια πρόσωπα, σημαντικές εγκαταστάσεις και πολίτες.

Έτσι λοιπόν, το ερώτημα παραμένει: Υπάρχει μόνιμη λύση για τη μάστιγα της τρομοκρατίας; Αυτό θα εξεταστεί στο επόμενο άρθρο.

Λεξιλόγιο:

η τρομοκρατία – ο τρομοκράτης

η τρομοκρατική ενέργεια – η τρομοκρατική επίθεση

ο πυρηνικός πόλεμος – το πυρηνικό όπλο

εξασφαλίζω τα δίκτυα της χρηματοδότησης

η φιλανθρωπική οργάνωση

η αίρεση

ευάλωτος

η υπηρεσία άμεσης ανάγκης

η πολιτική παραχώρηση

η κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης

η διακίνηση ναρκωτικών

η οικονομική υποστήριξη

το φονικό όπλο

ο οργανισμός κοινής ωφέλειας

εμφυτεύω τον ιό

η θνησιμότητα

Άσκηση 1. Να κάνετε περίληψη του άρθρου

Ενότητα 12. ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ: ΤΟ «ΜΕΓΑΛΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ» ΤΕΛΕΙΩΣΕ

Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα αποφάσισαν να αποσύρουν όλες τις ομάδες τους από το Αφγανιστάν, δύο μήνες μετά τη δολοφονία πέντε συναδέλφων τους στη βορειοδυτική επαρχία Μπαγκντίς. Η αύξηση του αριθμού των θανάτων που τους τελευταίους μήνες έχουν πλήξει κυρίως την ανθρωπιστική κοινότητα, θα έπρεπε να προκαλέσει κάποιες σκέψεις πέρα από την ανάμνηση των νεκρών συναδέλφων μας, τονίζει ο Ραφαέλ Βιγιασανχουάν γενικός διευθυντής του ισπανικού τμήματος των ΓΧΣ.

Γιατί μια ανθρωπιστική οργάνωση όπως οι ΓΧΣ αρνείται τον κίνδυνο να εργαστεί σε αυτήν τη σύγκρουση, ιδιαίτερα όταν αποδεχόμαστε αυτόν τον κίνδυνο σε τόσα άλλα περιβάλλοντα; Σίγουρα κάτι θα πρέπει να έχει αλλάξει τώρα που η βία έχει μετατραπεί σε άμεση επιθετικότητα. Η ομάδα μας έπεσε θύμα εσκεμμένης επίθεσης. Οι συνάδελφοι μας κυνηγήθηκαν και πυροβολήθηκαν πολλές φορές. Οι αφγανικές αρχές ανακοίνωσαν ότι ντόπιοι διοικητές, χωρίς σύνδεση με τους Ταλεμπάν, είναι υπεύθυνοι γι' αυτήν, ωστόσο ούτε την καταδίκασαν, ούτε ξεκίνησαν κάποια έρευνα για να συλλάβουν τους δολοφόνους. Στο μεταξύ, ο Μουλάς Αμπντούλ Χακίμ Λατίφι, εκπρόσωπος των Ταλεμπάν, ισχυρίστηκε μέσω του ΒΒΟ ότι οι Ταλεμπάν φέρουν την ευθύνη γι' αυτό το έγκλημα πολέμου, υποδηλώνοντας ότι οργανώσεις όπως οι ΓΧΣ εργάζονται για τα αμερικανικά συμφέροντα.

Παρ' όλο που διεθνείς οργανώσεις έχουν δεχθεί και στο παρελθόν απειλές, αυτή η δήλωση ήταν μια κήρυξη πολέμου εν μέσω μιας σύγκρουσης που δεν αφήνει χώρο γι' αυτούς που αρνούνται να πάρουν το μέρος οποιουδήποτε. Το γεγονός ότι επί 24 χρόνια πολέμου παρείχαμε βοήθεια στα θύματα, είναι η καλύτερη απόδειξη ότι αυτοί οι ισχυρισμοί, που μας συνδέουν με τα αμερικανικά συμφέροντα, είναι ψευδείς και ανέντιμοι, αλλά σε καμία περίπτωση τυχαίοι.

Μία από τις ρήσεις που ορίζουν καλύτερα τον πόλεμο είναι ότι η αλήθεια αποτελεί το πρώτο θύμα. Όταν η αμερικανική κυβέρνηση ξεκίνησε το σχηματισμό της αποκαλούμενης «συμμαχίας κατά του Κακού» για να καταπολεμήσει την τρομοκρατία, άρχισε ένα παιχνίδι προπαγάνδας περιλαμβάνοντας την ανθρωπιστική βοήθεια στη στρατηγική εισβολής της σε μια χώρα και υποστήριξης των στρατιωτικών και πολιτικών της επιχειρήσεων.

Από τότε που ανατράπηκε η κυβέρνηση των Ταλεμπάν, η σύγχυση αυξάνεται. Η στρατιωτική συμμαχία υπό την ηγεσία των ΗΠΑ άρχισε να ρίχνει τρόφιμα από τα ίδια αεροπλάνα που βομβάρδιζαν την περιοχή, και πιο πρόσφατα διένειμε δια αέρος φυλλάδια που ζητούσαν από τον πληθυσμό να δώσει πληροφορίες για μέλη της Αλ Κάιντα, για τους Ταλεμπάν ή για πολέμαρχους όπως ο Γκουλμπουντίν Χεκματιάρ, με αντάλλαγμα την ανθρωπιστική βοήθεια.

Η λογική πίσω από όλα αυτά είναι σαφής: η βοήθεια χρησιμοποιείται για την επίτευξη πολιτικών στόχων. Οι άνθρωποι πίσω από αυτό το παιχνίδι προπαγάνδας αδιαφορούν εάν αυτό αντίκειται στην ίδια τη φύση της δράσης μας ή για το γεγονός ότι έτσι στερείται η βοήθεια από πολλούς Αφγανούς, επειδή οι τελευταίοι τυχαίνει να βρίσκονται στη «λάθος πλευρά». Αντιδρώντας στη στρατηγική του Μπους που ανακοίνωσε ότι σε αυτόν τον πόλεμο κατά της τρομοκρατίας «αυτοί που δεν είναι μαζί μας, είναι εναντίον μας», τα τελευταία δύο χρόνια ο αφγανικός πληθυσμός πέρασε από το να κινδυνεύει στο να θεωρείται ο ίδιος επικίνδυνος.

Αυτή η λογική του άσπρου-μαύρου συγκρούεται με τη βασική αρχή που δηλώνει ότι δεν υπάρχουν καλά ή κακά θύματα. Σε δυτικές χώρες, έχουμε πιέσει θύματα αυτής της προπαγάνδας που τοποθετεί τη βοήθεια και τους στρατούς κάτω από την προστασία της ίδιας συμμαχίας, αδιαφορώντας για το γεγονός ότι οι δεύτεροι έχουν δημιουργήσει την ανάγκη για την πρώτη. Στην Ισπανία, χωρίς να μπούμε σε λεπτομέρειες, σημαντικό μέρος

του πληθυσμού εξακολουθεί να πιστεύει ότι τα ισπανικά στρατεύματα που έχουν αναπτυχθεί στο Ιράκ, στάλθηκαν εκεί για ανθρωπιστικούς λόγους. Και αυτή μπορεί να είναι η δικαιολογία που θα χρησιμοποιηθεί όταν στρατεύματα ξεκινήσουν για το Αφγανιστάν. Και στις δύο περιπτώσεις, ανεξάρτητα από τις καλές προθέσεις, τα ισπανικά στρατεύματα αποτελούν τμήμα μιας δυτικής συμμαχίας που έχει καταλάβει μια ξένη χώρα, οδηγούμενη από έναν καθαρά πολιτικό στόχο.

Αυτό το παιχνίδι που στηρίζεται στη σύγχυση, είχε βλαβερές επιπτώσεις στο Αφγανιστάν, όπου ριζοσπαστικές, εξτρεμιστικές ομάδες εκμεταλλεύονται την απόγνωση του αφγανικού λαού για να διευρύνουν το χώρο επιρροής τους και να ξεκινήσουν αντάρτικες επιχειρήσεις σε ολόκληρη τη χώρα, που έχουν ως κύριο στόχο τους τις ανθρωπιστικές οργανώσεις.

Εν μέσω αυτού του χάους, η κρίσιμη σημασία απουσία διαλόγου με αυτούς τους κρυφούς μαχητές και η αδυναμία επικοινωνίας μαζί τους, ώστε να τους εξηγηθεί ο βασικός χαρακτήρας της δράσης μας, μας άφησε σε μια εξαιρετικά δύσκολη κατάσταση, όπου η μόνη ασφάλεια για τις ομάδες μας βρισκόταν στα χέρια μιας κυβέρνησης, αυτής του Καρζάι, που στην πραγματικότητα δεν είναι σε θέση να εγγυηθεί ούτε καν τη δική της ασφάλεια.

Έχει απομείνει χώρος για μας; Πώς μπορείς να κάνεις τον ανθρωπισμό να ξεχωρίσει μέσα στην τόση βία, όταν δεν υπάρχει σεβασμός για τα σύμβολα της οργάνωσης μας, όταν αυτή δεν αναγνωρίζεται πλέον ως ουδέτερη και ανεξάρτητη; Ο πόλεμος κατά της τρομοκρατίας, ο τελευταίος πόλεμος σε μια ατέλειωτη αλυσίδα που κρατά αιχμάλωτο τον αφγανικό λαό από το 1979, όταν ρωσικές δυνάμεις εισέβαλαν στη χώρα, μας αναγκάζει να πάρουμε το μέρος μιας πλευράς. Εμείς, ωστόσο, αρνούμαστε!

Η Ρωσία και η Βρετανία αποκάλεσαν τον αγώνα τους για την εξουσία στην Κεντρική Ασία το «Μεγάλο Παιχνίδι». Στο Αφγανιστάν, οι Αμερικανοί έκαναν την πολεμική προπαγάνδα δικό τους παιχνίδι. Εν μέσω τόσο μεγάλης σύγχυσης, χάσαμε, αποφασίσαμε να εγκαταλείψουμε. Δεν έχει κανένα νόημα να στέλνεις ανθρώπους για να προστεθούν σε έναν ήδη μακρύ κατάλογο θανάτων. Ωστόσο, δεν θέλουμε η σιωπή μας να κάνει αυτούς που πλήττονται από τις συνέπειες της, ακόμη πιο τρωτούς. Η αφγανική τραγωδία πάνω από όλα μας θυμίζει ότι τα θύματα αυτής της σύγκρουσης είναι εκείνοι που κουβαλούν εδώ και πολύ καιρό όλο το βάρος της βίας σε αυτό το φαύλο παιχνίδι.

Λεξιλόγιο:

η σύγκρουση	η επιθετικότητα
πέφτω θύμα	η επίθεση
καταδικάζω	η απειλή
η στρατηγική εισβολής	η σύγχυση

Άσκηση 2. Να μεταφράσετε στα ελληνικά:

1. Він подолав внутрішні конфлікти та проявив ініціативу.
2. Найкращий захист – напад.
3. Під загрозою пістолету заручник зізнався у всьому.
4. Ядерний реактор у сусідньому місті є загрозою для всієї області.
5. Деякі рекламодавці дотримуюся стратегії заманювання споживачів.
6. Зростання курсу долару довів торговців до відчаю.
7. Мій брат став жертвою свого честолюбства.

Άσκηση 3. Να κάνετε περίληψη του άρθρου.

ΘΕΜΑ 3. Η πνευματική ανάπτυξη της κοινωνίας

Ενότητα 13. Η ΩΡΑ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

Με ένα αλαλούμ τελετουργικό τελειώνει το 44ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης. Τα βραβεία του διεθνούς τμήματος (Χρυσός και Αργυρός Αλέξανδρος) δόθηκαν χθες το βράδυ στο «Ολύμπιον».

Τα Κρατικά Κινηματογραφικά Βραβεία απονέμονται απόψε στο Μέγαρο Θεσσαλονίκης, κι ενώ οι προβολές του φεστιβάλ θα συνεχίζονται κανονικότατα στις έξι βασικές του αίθουσες!

Φεστιβάλ με δυο επίσημες τελετές λήξης δεν πρέπει να υπάρχει άλλο στον κόσμο. Μικρό το πρόβλημα, θα πείτε. Σημασία έχει ότι ακόμα μια χρονιά η Θεσσαλονίκη έζησε δέκα υπέροχες κινηματογραφικές μέρες γεμάτες ταινίες με βάρος και υπόσταση. Κι ας μην είχε φέτος πληθώρα ξένων διασημοτήτων. Ο Οταρ Ιοσελιάνα, ο Τζαφάρ Παναχί, ο Νίκος Παναγιωτόπουλος, ο Ουάνγκ Ζιαοσουάι, ο Κρις Ντόιλ, ο Μάικλ Σνόου, μπορεί να μην είναι οι «σταρ» για το μεγάλο κοινό. Για τους σινεφίλ όμως, που αγαπούν αυτό το φεστιβάλ, είναι πολύ ερεθιστικότεροι και από την ίδια τη Φέι Νταναγουέι.

Και, εν πάση περιπτώσει, έστω και την τελευταία στιγμή ανέλαβε η αποψινή απονομή των Κρατικών Βραβείων, που μεταδίδεται, μάλιστα, απευθείας από την ΕΡΤ (9.30 μ.μ.), να καλύψει το κενό αίγλης και λαϊκότητας. Κεντρικό τιμώμενο πρόσωπο είναι ο Μίκης Θεοδωράκης. Ο Βασίλης Βασιλικός, η Ντένη Βαχλιώτη και ο Γουόλτερ Λάσαλι (βραβευμένος με Οσκαρ φωτογραφίας για τον «Ζορμπά») θα ανέβουν στη σκηνή για χάρη του και ο Γιώργος Νταλάρας θα ερμηνεύσει επί ημίωρον τραγούδια του.

Μεγάλη και ανεκτίμητη η προσφορά του Μίκη Θεοδωράκη και στον κινηματογράφο. Θα του άξιζαν όχι μία, αλλά δεκάδες τιμητικές βραδιές αν και τα τελευταία χρόνια πρέπει και ο ίδιος να έχει αρχίσει να τις βαριέται με την τόση συχνότητα που συμβαίνουν. Όμως, η απονομή των ετήσιων κινηματογραφικών βραβείων αυτής της χώρας, και μάλιστα μια χρονιά με πολλούς πρωτοεμφανιζόμενους σκηνοθέτες, είχε ανάγκη από μια νεανική, φρέσκια και χαμηλών τόνων τελετή. Με τους νέους στο κέντρο της. Με τις ταινίες στο κέντρο της.

Ας είναι. Τι θα μας μείνει από αυτό το φεστιβάλ, που απόψε αποχαιρετάμε;

**Κάποιες ελληνικές ταινίες, που έκαναν εδώ την πρώτη προβολή τους. Τα «Μάτια από νύχτα» του δοκιμασμένου Χούρσογλου και οι πρώτες ταινίες σκηνοθετών σαν τον Θάνο Αναστόπουλο («Όλο το βάρος του κόσμου») και την Ελισάβετ Χρονοπούλου («Ένα τραγούδι δεν φτάνει»), που έδειξαν φαντασία και ταλέντο.

**Οι νέοι σκηνοθέτες του Διεθνούς Διαγωνιστικού Τμήματος, ανάμεσα τους και η Σαμπίχα Σουμάρ, που έφερε στη Θεσσαλονίκη την πρώτη πακιστανική ταινία στην ιστορία του θεσμού («Αμίλητο νερό»).

**Τα αφιερώματα στις βαλκανικές ταινίες αλλά και σ' αυτές από τις μακρινές χώρες της Κεντρικής Ασίας.

Και ας ελπίσουμε ότι του χρόνου θα ξαναβρούμε το Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης στη θέση του, ίδιο και καλύτερο, όπως το οραματίστηκε και το διευθύνει επί δεκατρία χρόνια ο Μισέλ Δημόπουλος. Αλώβητο από πολιτικές δίνες και σκοπιμότητες.

Λεξιλόγιο:

απονέμω (-ομαι) – η απονομή
προβάλλω – η προβολή

η τελετή λήξης
ματαδίδομαι – η μετάδοση

Άσκηση 1. Να εξηγήσετε στα ελληνικά:

η τελετή λήξης, η απονομή βραβείων, η ανεκτίμητη προσφορά, ο σινεφίλ

Άσκηση 2. Να βρείτε συνώνυμα:

η αίγλη, το βραβείο, απονέμω

Άσκηση 3. Να μεταφράσετε στα ελληνικά:

1. Минулого місяця в нашому місті відбувся фестиваль народних пісень та танців.
2. А ти бачив церемонію відкриття Олімпійських ігор? Говорять, вона була неперевершеною!
3. На церемонії вручення нагород Оскар були присутні майже всі зірки Голівуду.
4. Всі найважливіші політичні та культурні події життя країни транслюються по телебаченню.
5. Пані Демопулу, керівник з великим досвідом, керує цим підприємством майже 5 років.

Άσκηση 4. Να κάνετε περίληψη του άρθρου

Ενότητα 14. Ο ΛΑΡΙ ΖΕΪΓΚΕΡ – ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ, ΤΗΛΕΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΣ

Ο Λαρι Ζεϊγκερ γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Μπρούκλιν της Νέας Υόρκης. Στα σχολικά του χρόνια, μέτριος μαθητής, προβλημάτισε τον πατέρα του Εντουαρντ, ο οποίος αποφάσισε να δώσει στον Λάρι ένα μικρό μάθημα. Πρότεινε λοιπόν στον διευθυντή του σχολείου να αναθέσει στον ασυνεπή μαθητή τον ρόλο του συντονιστή τού πίνακα, δηλαδή του μαθητή εκείνου που σβήνει τον πίνακα. Ρόλος διόλου τιμητικός καθώς έδινε τροφή για πειράγματα στους συμμαθητές. Ο Λάρι Ζεϊγκερ όμως, αν και ανέπνεε κιμωλία αντί για οξυγόνο, θεώρησε τη νέα του ευθύνη ως προαγωγή.

Εξέφρασε από μικρός την επιθυμία του να γίνει εκφωνητής ραδιοφώνου. Τα παιδικά του χρόνια ήταν δύσκολα, ο πατέρας του πέθανε το 1944, όταν ο Λάρι ήταν μόλις δέκα χρονών, και η οικογένεια αναγκάστηκε να ενταχθεί στο ταμείο ανεργίας. Η πρώτη δουλειά του Κινγκ ήταν κλητήρας σε ένα κτίριο, στο οποίο συμπτωματικά στεγαζόταν και ένας ραδιοφωνικός σταθμός. Το 1957, πέντε χρόνια μετά, αποφάσισε να μετακομίσει στο Μαϊάμι, όπου κατόρθωσε να βρει δουλειά ως ντισκ τζόκεϊ στον τοπικό σταθμό WAHR. Σύντομα άλλαξε το επίθετο του σε Κινγκ (βασιλιάς), ως πιστός οπαδός του «βασιλιά» Ελβις Πρίσλεϊ. Το 1970 ήταν ήδη τοπικός ήρωας, ενώ κανένας επώνυμος δεν περνούσε από το Μαϊάμι χωρίς να απαντήσει στις ερωτήσεις του ταλαντούχου δημοσιογράφου. Ο Κινγκ είχε δικό του τηλεοπτικό σόου, ραδιοφωνική εκπομπή, στήλη σε εφημερίδα, ενώ παράλληλα ήταν και ο αθλητικός συντάκτης της ομάδας ράγκμπι Μαϊάμι Dolphins. Την ίδια εποχή έπαιζε στον ιππόδρομο, οδηγούσε μια Κάντιλακ και ήταν παντρεμένος με την Αλέν, πρώην «κουνελάκι» του «Playboy». Παράλληλα χρωστούσε τεράστια χρηματικά ποσά σε εγκάρδιους επώνυμους φίλους του, όπως ο Λου Γόλφσον, επιχειρηματίας του οποίου η καταγγελία για απατη στείχισε στον Κινγκ τη δουλειά του, την περιουσία του και τον γάμο του με την Αλέν.

Το 1985 ο Λάρι Κινγκ έκανε το ντεμπούτο του στο διεθνές δίκτυο του CNN ως οικοδεσπότης της εκπομπής «Larry King Live», του πρώτου ζωντανού, ανοιχτού σε τηλεφωνήματα του κοινού και πρώτου σε μετρήσεις θεαματικότητας σόου του δικτύου. Το 1993 η δημόσια

αντιπαράθεση των Ρος Περό και Αλ Γκορ έσπασε ρεκόρ θεαματικότητας στην ιστορία της καλωδιακής τηλεόρασης, με 16,3 εκατομμύρια τηλεθεατές, με εξαίρεση την πρώτη νύχτα αναμετάδοσης του Πολέμου του Κόλπου. Μετά την 11η Σεπτεμβρίου 2001, προκειμένου να καλύψει το τραγικό γεγονός ο Λάρι Κινγκ φιλοξένησε στο σόου τους περισσότερους από 700 προσκεκλημένους, οι 40 από αυτούς ανθρωποι- κλεδια στην παγκόσμια διακυβέρνηση.

Καταμετρεί συνολικά 40.000 συνεντεύξεις. Ανάμεσα σε όσους του έχουν μιλήσει συγκαταλέγονται οι: Τομ Κρουζ, Ρίτσαρντ Νίξον, Μπέτι Ντέιβις, Μάρλον Μπράντο, Μάργκαρετ Θάτσερ, Γιάσερ Αραφάτ, Μιχαήλ Γκορμπατσόφ, Τόνι Μπλερ, Ελίζαμπεθ Τέιλορ, Μάικλ Τζόρνταν και πολλοί άλλοι.

Ο «Μοχάμεντ Αλι της δημοσιογραφίας», όπως τον αποκαλεί ο διεθνής Τύπος, έχει τιμηθεί ανάμεσα σε άλλα με βραβείο Emmy, ενώ το 1997 απέκτησε δικό του αστέρι στη Λεωφόρο των Αστέρων του Χόλιγουντ. Επιπλέον έχει ιδρύσει το Καρδιολογικό Κέντρο Λάρι Κινγκ, το οποίο καλύπτει τα ιατρικά έξοδα ανθρώπων με καρδιακές παθήσεις, εκφράζοντας με αυτόν τον τρόπο το στίγμα που τού έχει αφήσει το σοβαρό καρδιακό επεισόδιο το οποίο υπέστη το 1987. Το «Larry King Live», ανεξίτηλο στον χρόνο, συνεχίζει να είναι το νούμερο ένα στις προτιμήσεις του κοινού. Ακούραστος ο Λάρι Κινγκ, παντρεμένος με την έκτη γυναίκα του, ηθοποιό Σον και με τρία εγγόνια, δηλώνει ότι δεν θα έπαυε να παρουσιάζει το σόου ακόμη και αν εκλεγόταν πρόεδρος τής Αμερικής. « Θα το παρουσίαζα από τον Λευκό Οίκο ομολογεί με χιούμορ. (Η με απόλυτη σοβαρότητα...)

Λεξιλόγιο:

δίνω τροφή για πειράγματα	η προαγωγή
το ταμείο ανεργίας	ο αθλητικός συντάκτης
η καταγγελία	η απάτη
η καλωδιακή τηλεόραση	η συνέντευξη

Άσκηση 1. Να βρείτε συνώνυμα:

κατορθώνω, στεγάζομαι, η συνέντευξη

Άσκηση 2. Να εξηγήσετε στα ελληνικά:

το ταμείο ανεργίας, ο οπαδός

Άσκηση 3. Να μεταφράσετε στα ελληνικά:

1. Ї швидке підвищення по службі стало приводом для насмішок.
2. На Раді Європи в Брюсселі були присутні відомі політики з багатьох країн, членів Євросоюзу.
3. Петру вдалося знайти роботу спортивного редактора на одному з каналів кабельного телебачення.

Άσκηση 4. Να παραφράσετε τις παρακάτω προτάσεις:

1. Εξέφρασε από μικρός την επιθυμία του να γίνει εκφωνητής ραδιοφώνου.
2. Η πρώτη δουλειά του Κινγκ ήταν κλητήρας σε ένα κτίριο στο οποίο συμπτωματικά στεγαζόταν και ένας ραδιοφωνικός σταθμός.
3. Το 1957 αποφάσισε να μετακομίσει στο Μαιάμι όπου κατόρθωσε να βρει δουλειά.
4. Ο «Μοχάμεντ Αλί της δημοσιογραφίας», όπως αποκαλεί τον Λάρι Κινγκ ο διεθνής Τύπος, δεν θα πάψει ποτέ να παρουσιάζει το σόου.

Άσκηση 5. Να κάνετε περίληψη του άρθρου

Ενότητα 15. ΟΤΑΝ ΕΧΩ... ΔΙΑΒΑΣΜΑ, ΒΑΡΙΕΜΑΙ!

Πρόσφατη έρευνα αποκαλύπτει ότι το 44% των Ελλήνων δεν έχει ανοίξει ποτέ βιβλίο

Του Σπύρου Καραλη

Ο ένας στους δύο Έλληνες έχει κακή σχέση με το βιβλίο και δεν διαβάζει ποτέ. Δεν διαβάζει επίσης εφημερίδες. Ούτε περιοδικά. Ούτε καν κόμικς. Αντιθέτως, βλέπει τηλεόραση και μάλιστα πολύ και συχνά. Τα στοιχεία προκύπτουν από τη δεύτερη πανελλαδική «Έρευνα Αναγνωστικής Συμπεριφοράς και Πολιτιστικών Πρακτικών» που διεξήχθη από τη / ΡΚΟ για λογαριασμό του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου και καταδεικνύουν την πραγματικότητα της σημερινής ελληνικής κοινωνίας [...].

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, το 43,8% του πληθυσμού δηλώνει ότι δεν διαβάζει καθόλου. [...] Τι συμβαίνει όμως και δεν μπορούμε να συγκεντρωθούμε στις σελίδες ενός βιβλίου; Ο κοινωνιολόγος Νίκος Φακιολάς αποδίδει τις αιτίες κυρίως στο έλλειμμα παιδείας και νοοτροπίας αναγνώστη: «Ας μην ξεχνάμε ότι ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού, ηλικιωμένοι οι περισσότεροι, είναι αναλφάβητο. Επιπλέον, σημαντική είναι η ευθύνη του εκπαιδευτικού μας συστήματος λόγω του μηχανιστικού του χαρακτήρα, που δεν καλλιεργεί την κριτική σκέψη και ευνοεί τον λειτουργικό αναλφαβητισμό. [...]

Υπάρχει όμως κι ένα ακόμη σημείο, που σχετίζεται με την εξωστρέφεια του Έλληνα. Κινούμαστε σε ανοιχτούς χώρους. Είμαστε άνθρωποι της παρέας, της συλλογικότητας. Οπότε δεν ευνοείται η ανάγνωση των βιβλίων. [...] Πώς ένας συνταξιούχος να αγοράσει με την πενιχρή σύνταξη του κάποιο βιβλίο; Παράλληλα, διανύουμε μια εποχή γενικευμένων πιέσεων. Η ανάγνωση ενός βιβλίου χρειάζεται την κατάλληλη διάθεση.

Υψηλότερο ποσοστό ανάγνωσης παρατηρείται στα ανώτερα κοινωνικά στρώματα, στους μορφωμένους, στις γυναίκες, στις ηλικιακές ομάδες έως 44 ετών και στις αστικές περιοχές. Κατά γεωγραφικές περιφέρειες, διαβάζουν περισσότερο στα νησιά του Ιονίου, στο Νότιο Αιγαίο και την Αττική. [...]

Αναφορικά με την οικογενειακή κατάσταση, τα βάρη του σπιτιού φαίνεται πως δεν αφήνουν χρόνο και διάθεση για διάβασμα. [...] Έχει ενδιαφέρον επίσης να αναφερθεί ότι οι χρήστες των νέων τεχνολογιών και του Ιντερνετ αποδεικνύονται φίλοι του βιβλίου σε αντίθεση με όσους δεν χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο ή γενικότερα δεν είναι εξοικειωμένοι με τις νέες τεχνολογίες. Σχετικά με το «γιατί δεν διαβάζουν», οι ερωτηθέντες έφεραν σαν πρώτο λόγο την έλλειψη χρόνου, ανεξάρτητα με την κοινωνική τάξη στην οποία ανήκουν, το φύλο, το μορφωτικό επίπεδο ή την περιοχή κατοικίας, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό δήλωσε είτε ότι «δεν του αρέσει το διάβασμα» είτε ότι «βαριέται».

Σε γενικές γραμμές διαβάζεται η λογοτεχνία, ελληνική και ξένη, κυρίως δε, μυθιστορήματα, διηγήματα και νουβέλες. [...] Δημοφιλή επίσης, είναι τα αισθηματικά και τα αστυνομικά μυθιστορήματα, ενώ αυξητική τάση παρουσιάζουν τα βιβλία επιστημονικής φαντασίας. Οχι και τόσο δημοφιλή είναι τα μυθιστορήματα με πολιτικές αναφορές, υπαρξιακές ή φιλοσοφικές κατευθύνσεις.

Μικρές διαφοροποιήσεις στην προτίμηση των αναγνωστών παρουσιάζονται ανά περιοχές. [...] Ενδιαφέρον στοιχείο που αφορά τις αγροτικές περιοχές, είναι το πολύ υψηλό ποσοστό ανάγνωσης που κατέχουν τα βιβλία με θεματογραφία γύρω από την οικογένεια.

Οι γυναίκες διαβάζουν περισσότερο απ' ό,τι οι άνδρες και κυρίως μυθιστορήματα, διηγήματα, και ποίηση. Διαβάζουν ελάχιστα φιλοσοφία, αρχαία ελληνική γραμματεία, ιστορία ή γενικά αυτό που λέγεται «βαρύ» βιβλίο. Ενδιαφέρονται όμως, για την αυτογνωσία και την ψυχολογία. [...]

Η ελληνική κοινωνία «ανάβει κόκκινο» σε βιβλία και εφημερίδες. Την ίδια ώρα λέει ένα μεγάλο «ναι» στην τηλεόραση. Κατά μέσον όρο βλέπουμε 204 λεπτά τηλεόραση τις καθημερινές και 209 λεπτά το Σαββατοκύριακο, με τις γυναίκες, τους παντρεμένους, τους λιγότερο μορφωμένους και τους ηλικιωμένους να παρακολουθούν περισσότερο. [...] Τα δελτία ειδήσεων, οι ελληνικές και οι ξένες ταινίες έχουν τη μεγαλύτερη τηλεθέαση. Ακολουθούν πολιτικές συζητήσεις, σειρές και οι πρωινές εκπομπές.

Λεξιλόγιο:

καταδεικνύω την πραγματικότητα
καλλιεργώ την κριτική σκέψη
ο ερωτηθέντης

Άσκηση 1. Συμπληρώστε το κείμενο με τις παραγράφους και τις περιόδους που λείπουν.

- (1) Αντιθέτως, στο Βόρειο Αιγαίο, στη Δυτική Ελλάδα και στην Κρήτη παρατηρείται συγκέντρωση υψηλών ποσοστών εκείνων που δεν διαβάζουν καθόλου.
- (2) Γι αυτό και οι εργένηδες διαβάζουν περισσότερο από εκείνους που συζούν ή είναι παντρεμένοι με ή χωρίς παιδιά.
- (3) Μιας κοινωνίας που φαίνεται να έχει παραδοθεί στην παθητική κατανάλωση πληροφοριών, που αδυνατεί να διαβάσει και, είτε δικαιολογείται λέγοντας «δεν έχω χρόνο» είτε παραδέχεται με αφοπλιστική ειλικρίνεια, αλλά και με τον κυνισμό της εποχής, ότι «βαριέται».
- (4) Μικρό είναι το ενδιαφέρον για τα απομνημονεύματα, ακόμη πιο μικρό για την ποίηση και ελάχιστο για τα θεατρικά έργα. Πιο δημοφιλή στο αναγνωστικό κοινό είναι τα μυθιστορήματα με ιστορικές και κοινωνικές αναφορές.
- (5) Συνολικά, το 86% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι βλέπει κάθε μέρα τηλεόραση με τους κατοίκους των αγροτικών περιοχών να διατηρούν την πρωτιά.
- (6) Εχουμε πτυχιούχους πανεπιστημίων που δεν μπορούν να διαβάσουν ούτε εφημερίδα. Αυτή η κουλτούρα που παράγεται από την εκπαίδευση επεκτείνεται και στην καθημερινή ζωή.
- (7) Έτσι, στις αστικές περιοχές διαβάζονται περισσότερο βιβλία ξένης λογοτεχνίας, ιστορίας, επιστημονικά, κοινωνικά και ποίησης, όπως και στις ημιαστικές περιοχές με μικρές μόνον αποκλίσεις (π.χ. στις ημιαστικές καταγράφεται σημαντικό ενδιαφέρον για την ψυχολογία) ενώ στις αγροτικές περιοχές, κυρίως ελληνικά μυθιστορήματα και λιγότερο κοινωνικά βιβλία και ξένη λογοτεχνία.
- (8) Η «θηλυκή ανάγνωση» είναι προσανατολισμένη περισσότερο στα αισθηματικά και ερωτικά αναγνώσματα. Οι γυναίκες διαβάζουν επίσης περισσότερο από τους άνδρες για την ιατρική, το παιδί και τη μόδα.
- (9) Άλλο ένα ανασταλτικό στοιχείο είναι το υψηλό κόστος των βιβλίων συγκριτικά πάντα με τους μισθούς και τα εισοδήματα.
- (10) Το ποσοστό αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με την κοινωνική θέση, το μορφωτικό επίπεδο, την ηλικία, το φύλο, τη διαμονή σε αστικές ή αγροτικές περιοχές.

Άσκηση 2. Συνοψίστε τα αίτια στα οποία αποδίδει ο συγγραφέας την έλλειψη ενδιαφέροντος των Ελλήνων για το διάβασμα.

Άσκηση 3. Να κάνετε περίληψη του άρθρου

ΘΕΜΑ 4. Οι Έλληνες της διασποράς

Ενότητα 16. ΠΩΣ ΖΟΥΝ ΚΑΙ ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το δείγμα απετέλεσαν 491 αλλοδαποί μετανάστες – κυρίως οικονομικοί – που ομαδοποιήθηκαν σε τέσσερις κατηγορίες: I) Αλβανία, II) χώρες Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης, βαλκανικές χώρες και δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης (Βουλγαρία, Ρουμανία, Πολωνία, Ρωσία, Ουκρανία, Γεωργία, Αρμενία, Γιουγκοσλαβία, Μολδαβία), III) ασιατικές χώρες (Πακιστάν, Μπανγκλαντές, Φιλιππίνες, Ινδία, Σρι Λάνκα), IV) αραβικές και αφρικανικές χώρες (Αίγυπτος, Ιράκ, Συρία, Νιγηρία, Αιθιοπία).

Μάλιστα, οι μετανάστες ενδιαφέρονται αρκετά για τα πολιτικά τεκταινόμενα τόσο στην Ελλάδα όσο και στη χώρα προέλευσης με ποσοστά 41,4% και 47,3% αντίστοιχα. Οι 45άρηδες και όσοι προέρχονται από αραβικές και αφρικανικές χώρες εμφανίζουν το υψηλότερο ποσοστό ενδιαφέροντος για την πολιτική, σε αντίθεση με τους προερχόμενους από την Αλβανία. Διερευνήθηκε επίσης η στάση τους απέναντι σε εννέα ιδεολογικές/πολιτικές έννοιες με χρήση κλίμακας από το 1 (απολύτως αρνητική στάση) ως το 10 (απολύτως θετική στάση). Έτσι, η μέση τιμή που προέκυψε δείχνει ότι οι μετανάστες βαθμολογούν πιο θετικά κατά σειρά το Κέντρο (5,7), τον σοσιαλισμό (5,6), τη σοσιαλδημοκρατία (5,5), τον φιλελευθερισμό (5,2), τη Δεξιά (4,8), την Αριστερά (4,3), ενώ θέτουν στην κατιούσα την παγκοσμιοποίηση (3,7), τον κομμουνισμό (2,9) και στο «βάραθρο» τον φασισμό (1,5).

Είναι εντυπωσιακό ότι οι περισσότεροι (35,9%) επιθυμούν να μείνουν στην Ελλάδα για πάντα, κάτι που εκφράζεται με ένταση από τους μετανάστες που προέρχονται από τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και τα Βαλκάνια (42,2%) καθώς και από την Αλβανία (39,2%)! Το 13,6% των μεταναστών έχει θέσει όριο-στόχο παραμονής ως πέντε χρόνια, το 15% σκοπεύει να μείνει για έξι-δέκα χρόνια, το 8,7% για περισσότερα από δέκα χρόνια ενώ για το 26,7% άγνωστοι εισίν αι βουλαί... Μάλιστα, παρ' όλο που οι μετανάστες σε ποσοστό 21,8% δηλώνουν ότι δεν είναι ασφαλισμένοι και το 67% αναφέρει ότι δεν είναι εύκολο να βρει νέα δουλειά, περισσότεροι από τους μισούς (53%) δεν θα ήθελαν να πάνε σε άλλη χώρα εκτός από την Ελλάδα να εργαστούν! Πάντως τις περισσότερες αναφορές για αναζήτηση δουλειάς αλλού συγκεντρώνουν οι ΗΠΑ (17,1%) και ακολουθούν η Ιταλία (9,7%), η Γερμανία (8,4%), η Αγγλία (7,8%), ο Καναδάς (7,4%).

Και κάτι ακόμη. Ο πειρασμός των καταναλωτικών προϊόντων που «τσιγκλά» τους μετανάστες για απόκτηση τα επόμενα ένα-δυο χρόνια φέρνει μακράν πρώτο το αυτοκίνητο (22,8%) και ακολουθούν: κινητό τηλέφωνο (12,2%), δίκυκλο (9,3%), αϊρκοντίσιον (7,9%), σταθερό τηλέφωνο (7,7%), λογαριασμό ταμιευτηρίου (5%), δάνειο κατοικίας 4,6%, ηλεκτρική κουζίνα (4,5%), ηλεκτρονικό υπολογιστή (2,4%), ασφάλεια ζωής (1,3%).

Τα τελευταία χρόνια είναι η πιο πολυσυζητημένη ομάδα του πληθυσμού στην Ελλάδα. Τους αντιμετωπίζουμε σαν μια αδιαφοροποίητη μάζα ανθρώπων - άφησαν την πατρίδα τους και ζουν στη δική μας. Πάντα όμως μιλάμε εμείς για εκείνους και δεν ρωτάμε σχεδόν ποτέ τι σκέφτονται εκείνοι για εμάς, ποιες αντιλήψεις κουβαλούν από τις πάτριες ρίζες, τι εκτιμούν για τις ευκαιρίες και τα εμπόδια που συναντούν στην Ελλάδα... Έρευνα της εταιρείας δημοσκοπήσεων MRB Hellas – διεξήχθη τον Ιούνιο του 2002 και ολοκληρώθηκε μόλις πριν από λίγες ημέρες – δίνει τον λόγο στους οικονομικούς μετανάστες και πολιτικούς

πρόσφυγες που ζουν στην περιοχή της πρωτεύουσας, αναδεικνύοντας τον πολύχρωμο κόσμο της σκέψης τους, των πολιτικών, θρησκευτικών, κοινωνικών χαρακτηριστικών τους και τον βαθμό ικανοποίησης ή δυσαρέσκειας από τη ζωή στη χώρα μας.

Η κοινωνική ζωή τους έχει διαφοροποιημένα χαρακτηριστικά, ανάλογα με τη χώρα προέλευσης. Είναι εντυπωσιακό ότι αν και περισσότεροι από τους μισούς μετανάστες (53,3%) κάνουν παρέα με «πολλούς ή αρκετούς Έλληνες», το 45,7% όσων προέρχονται από ασιατικές χώρες δηλώνει ότι δεν έχει κανέναν έλληνα φίλο! Πάντως, η τηλεόραση κατέχει τη μερίδα του λέοντος στον ελεύθερο χρόνο των μεταναστών (74,5%) – οι Αλβανοί και ιδίως οι νέοι από 18 ως 34 ετών κατέχουν τα υψηλότερα ποσοστά – και ακολουθεί η μουσική, το ραδιόφωνο, οι βόλτες με φίλους στα πάρκα και στις πλατείες. Οι προερχόμενοι από χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων είναι αυτοί που επιλέγουν συχνότερα να αγοράζουν βιβλία και να πηγαίνουν σινεμά. Το 29,7% δηλώνει ότι προσεύχεται κάθε ημέρα, με υψηλότερα ποσοστά να συγκεντρώνουν οι ηλικίας άνω των 45, οι Ασιάτες (63,9%), οι Αραβες (43,4%) και οι μουσουλμάνοι το θρήσκευμα (42,3%).

Υψηλές είναι οι προσδοκίες ένταξης στην ελληνική κοινωνία όπως καταγράφονται στο σύνολο των ερωτηθέντων. Το 81,5% δηλώνει την επιθυμία «να μάθει τις ελληνικές συνήθειες και να γίνει μέλος της ελληνικής κοινωνίας», το 65,8% αισθάνεται ότι «έχει πάρα πολλά κοινά σημεία με τους Έλληνες», ενώ το 53,3% διαφωνεί με την «ύπαρξη ξεχωριστών σχολείων για τα παιδιά των μεταναστών». Φόβους και ανησυχίες για το μέλλον εκφράζει το 45% των μεταναστών (ιδιαίτερα οι μουσουλμάνοι το θρήσκευμα και όσοι προέρχονται από χώρες της Ασίας).

Παρά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, σε ποσοστό 78,1% δηλώνουν ικανοποιημένοι από τη ζωή στην Ελλάδα. Πάντως, αυξημένα ποσοστά μη ικανοποίησης εκφράζουν άτομα ηλικίας 18-24 ετών και 35-44 ετών από ασιατικές και αραβικές/αφρικανικές χώρες που ζουν στην Ελλάδα λιγότερο από πέντε χρόνια...

Λεξιλόγιο:

ο αλλοδαπός

διεξάγομαι

η εισροή μεταναστών

η εκλογική άνοδος

ο φιλελευθερισμός

ο πειρασμός

η δημοσκοπηση

ο πρόσφυγας

ο λαθρομετανάστης

η παγκοσμιοποίηση

η προσδοκία

προσεύχομαι – η προσευχή

Άσκηση 1. Προσπαθήστε να βάλετε στη σειρά τις παραγράφους που το αποτελούν.

Άσκηση 2. Συγκεντρώστε τα ερωτήματα που τέθηκαν στους μετανάστες και προσπαθήστε να ανασυνθέσετε τους σχετικούς πίνακες με βάση τις απαντήσεις τους.

Άσκηση 3. Να κάνετε περίληψη του άρθρου.

Ενότητα 17. ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

Οι ελληνικής καταγωγής πολίτες του κόσμου, κάτοικοι περισσότερων από 140 νέων πατρίδων του Ελληνισμού διαθέτουν τεράστιο δυναμισμό. Δεν είναι μόνο η ιστορική μνήμη των πρώτων μεταναστών, που διατηρούν ανέπαφη οι επόμενες γενιές, αλλά είναι και οι σημερινοί Απόδημοι και Ομογενείς, νέοι, γυναίκες, επιχειρηματίες επιστήμονες, πολιτικοί, άνθρωποι των γραμμάτων και των τεχνών. Σε αυτό το σφριγηλό και καταξιωμένο κομμάτι του Ελληνισμού δίνεται δυνατότητα σήμερα να καταθέσει τις απόψεις του, να δραστηριοποιηθεί και να συνδράμει ουσιαστικά στις τύχες του Ελληνισμού και της πατρίδας μας. Οι Απόδημοι και οι Ομογενείς αποτελούν μια δεξαμενή απ' όπου η Ελλάδα αντλεί δυνάμεις για τη διαμόρφωση ενός κοινού μέλλοντος του Ελληνισμού στον 21ο αιώνα. Αποτελούν γέφυρες διαπολιτισμικού διαλόγου και διεθνικής συνεργασίας.

Οι Έλληνες πολίτες του κόσμου με τον πολιτισμό τους έχουν οικουμενικές διαστάσεις. Έλληνας είναι ο κάθε άνθρωπος που γίνεται κοινωνός της ελληνικής παιδείας.

Τις τελευταίες δεκαετίες η Ελληνική Πολιτεία και ειδικότερα το Υπουργείο Εξωτερικών έχει αγκαλιάσει με θέρμη τον Ελληνισμό της Διασποράς. Έχει μετατρέψει τους δεσμούς σε θεσμούς και προσπαθεί να οδηγήσει τη συνεργασία αυτή σε νέους δημιουργικούς δρόμους. Είναι η συνεισφορά της Ελληνικής Πολιτείας στις απαιτήσεις των καιρών, ένα εγχείρημα που επιχειρεί να επαναπροσδιορίσει το ρόλο και το μέλλον του Ελληνισμού της διασποράς στην αρχή του 21ου αιώνα.

Η πρόκληση αυτή αντιμετωπίζεται με φαντασία και αποτελεσματικότητα με στόχο την ενδυνάμωση της διεθνούς θέσης της Ελλάδας, την ενίσχυση της παρουσίας των ομογενών στις κοινωνίες που ζουν, εργάζονται και ευημερούν και την προώθηση της διεθνικής συνεργασίας. Η Διασπορά είναι το "άλλο μισό" του Ελληνισμού, η "μισή καρδιά" της Ελλάδας, η οποία αφουγκράζεται τις αγωνίες, χαίρεται με τις επιτυχίες των ομογενών και συνδράμει αποφασιστικά στη διατήρηση και στην ανάδειξη της πολιτιστικής τους ταυτότητας, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Η Κυβέρνηση αισθάνεται το βάρος της ευθύνης και των απαιτήσεων μιας σύγχρονης ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, ενώ παράλληλα θεωρεί υποχρέωση της να προβάλλει μια εικόνα της Ελλάδας στο εξωτερικό που να ανταποκρίνεται στη σημερινή πραγματικότητα.

Η Ελλάδα διαθέτει μια πολύτιμη παρακαταθήκη, τον πολιτισμό της. Στη νέα παγκόσμια τάξη πραγμάτων των ανοιχτών συνόρων, της υπερεθνικής συνεργασίας και της μετακίνησης μεγάλων πληθυσμιακών ομάδων η αμεσότητα της επικοινωνίας είναι συνεχής και καταγιγιστική. Υπό αυτές τις συνθήκες τα σύγχρονα μεταναστευτικά ρεύματα και οι διασπορές των εθνών παίρνουν σήμερα διαστάσεις πολύ μεγαλύτερες από εκείνες που οι Έλληνες της Διασποράς βίωσαν στο παρελθόν. Αποτελούν πολιτισμικές ομάδες που όχι μόνο διατηρούν αλλά και εμπλουτίζουν την ταυτότητά τους με στοιχεία από τους πολιτισμούς των χωρών καταγωγής τους και των κοινωνιών των νέων τους πατρίδων.

Το όραμα της ισχυρής ελληνικής κοινωνίας του μέλλοντος κτίζεται πάνω στην βάση των ελληνικών παραδοσιακών κοινωνικών αξιών και εμπλουτίζεται με νέα στοιχεία διατηρώντας τις αρχές της ανεκτικότητας, του διαλόγου και του σεβασμού κάθε διαφορετικής πολιτιστικής παράδοσης. Σε αυτήν την προσπάθεια η συνδρομή των Αποδήμων και των Ομογενών μας είναι ουσιαστική.

Σήμερα επικρατεί η αντίληψη ότι τα έθνη που μπορούν να ενισχύσουν τη θέση τους στο διεθνές γίνεσθαι είναι εκείνα που εντάσσουν στην πορεία τους τη Διασπορά τους, στο πλαίσιο ενός κράτους που αντλεί μέρος της ισχύος του από τη δράση του στο παγκόσμιο γίνεσθαι.

Για την υλοποίηση της Θεσμικής ενότητας του απανταχού Ελληνισμού σημαντική είναι και η προώθηση των εθνικών μας θεμάτων. Στην πορεία αυτή είναι σαφής ο ρόλος της ελληνικής Διασποράς ως γέφυρα φιλίας, συνεργασίας και ανάπτυξης των δεσμών με τις χώρες όπου διαμένει.

Το Υπουργείο Εξωτερικών προωθεί προγράμματα και δράσεις σε τομείς όπως η Παιδεία, ο Πολιτισμός, η Επικοινωνία, κ.ο.κ., που αγκαλιάζουν τους οργανωμένους και μη Έλληνες σε όλα τα μήκη και πλάτη, ιδιαίτερα δε όσους δοκιμάζονται, όπως αυτοί των χωρών της πρώην ΕΣΣΔ

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η αποστολή της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού του Υπουργείου Εξωτερικών, η οποία αποτελεί το επιτελείο υλοποίησης των κυβερνητικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης ομογενειακής στρατηγικής που έχει εκπονήσει η Ελληνική Κυβέρνηση από το 1983.

Πρωταρχικοί στόχοι της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού παραμένουν η διατήρηση της εθνικής και πολιτιστικής ταυτότητας των Ελλήνων ανά τον κόσμο, η διατήρηση και ενίσχυση των δεσμών τους με την πατρίδα και μεταξύ τους, η αρμονική επανένταξη στην ελληνική κοινωνία όσων επαναπατρίζονται και η ενίσχυση του κινήματος του φιλελληνισμού ανά τον κόσμο.

Επίσης, το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού έχει πλέον αναγνωριστεί και κατοχυρωθεί συνταγματικά ως φορέας που είναι σε θέση να προτείνει λύσεις για θέματα των Αποδήμων και των ογενών μέσα από μια άρρητη μορφή συνεργασίας της Διασποράς με την Ελληνική Πολιτεία. Η θεσμική οργάνωση των σχέσεων του Απόδημου Ελληνισμού με την Ελλάδα αποτέλεσε και εξακολουθεί να αποτελεί μια από τις βασικές προτεραιότητες της πολιτικής μας. Ο πολύμορφος Οικουμενικός Ελληνισμός σε περισσότερες από 140 χώρες-νέες πατρίδες του έθνους μας αποτελεί την καλύτερη εγγύηση ότι ο Ελληνισμός θα έχει και μέλλον και λόγο στα δρώμενα του 21ου αιώνα.

Λεξιλόγιο:

διαθέτω δυναμισμό	ο απόδημος
αντλώ τις δυνάμεις	η υπερεθνική συνεργασία
η συνεισφορά	συνδράμω στη διατήρηση της ταυτότητας
η προώθηση των εθνικών θεμάτων	το μεταναστευτικό ρεύμα
η αντίληψη επικρατεί	η Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού

Άσκηση 1. Να κάνετε περίληψη του άρθρου

Ενότητα 18. ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΖΟΦΙΚΗΣ

Η γνωριμία μου με τον ελληνισμό της Βόρειας Μαύρης Θάλασσας άρχισε το 1999, με τα προγράμματα ,ανακαίνισης του Αρχαιολογικού Μουσείου της Οδησού, που ανελαβε και αποπεράτωσε το Ίδρυμα Λεβέντη, καθώς και με επισκέψεις στους χώρους των αρχαίων ελληνικών αποικιών, της Ολβίας, του Τύρα κ.ά. Παρόλο που στο Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού, Παράρτημα Οδησού, και στο Μουσείο της Φιλίκης Εταιρείας, γνώρισα και ένα μέρος της ιστορίας του νεότερου ελληνισμού της πα-ρευξείνιας περιοχής, μόλις τώρα ένιωσα τον παλμό των σημερινών Ελλήνων της Ουκρανίας Τα επίσκεψη μιας εβδομάδας στη Μαριούπολη, στον μυχό της Αζοφικής Θάλασσας, μ'έφερε σ'επαφή μ'έναν κόσμο ξεχασμένο, στο ανατολικότερο κομμάτι της Ουκρανίας, που μου ήταν γνωστός μόνο από

τους διάφορους Μαριουπολίτες, άνδρες και γυναίκες, που εργάζονται σήμερα στη χώρα μας, κυρίως στην πόλη και την επαρχία της Πάφου.

Στα 1778-1780, με εντολή της Αυτοκράτειρας της Ρωσίας Αικατερίνης της Μεγάλης, 18.324 Έλληνες χριστιανοί που βρίσκονταν στην Κριμαία, υπό τον οθωμανικό τότε ζυγό, μεταφέρθηκαν ομαδικά για να κατοικήσουν στις ακτές της Αζοφικής. Οι Έλληνες αυτοί, που καλλιεργούσαν την εύφορη γη της Κριμαίας και παρήγαν κρασί και άλλα αγροτικά προϊόντα, βρέθηκαν ξαφνικά ξεριζωμένοι από τη γη της Κριμαίας, όπου είχαν εγκατασταθεί κατά τη βυζαντινή περίοδο, και αναγκάστηκαν να επανεγκατασταθούν στις στέπες της Αζοφικής, σ' ένα χώρο 8.114 τετραγωνικών χιλιομέτρων που είχε εκχωρηθεί ειδικά γι'αυτούς. Μαζί με τον Μητροπολίτη Ιγνάτιο, κουβάλησαν τα ιερά και τα όσια των προγόνων τους, την αρχαία εικόνα του Αγίου Γεωργίου από το ομώνυμο μοναστήρι, κι έκτισαν τη Μαριούπολη, καθώς και 24 χωριά στην περιοχή. Παρόλες τις προσπάθειες μου, δεν κατόρθωσα να μάθω γιατί ακριβώς η Αικατερίνη η Μεγάλη ξερίζωσε τους Έλληνες από την περιοχή της Κριμαίας. Μια εκδοχή είναι πως ήθελε να τους προστατεύσει από τον οθωμανικό ζυγό, άλλοι όμως πιστεύουν πως τα ελατήρια της ήταν πολιτικά, για ιδιοτελείς σκοπούς. Η διοικητική αυτονομία που τους παραχωρήθηκε αρχικά, καταργήθηκε το 1859. Το 1937, με την πολιτική, εκρωσίσιμου των μειονοτήτων της Σοβιετικής Ένωσης και τη σταλινική δίωξη, ο ελληνισμός της Αζοφικής υπέστη τα πάνδεινα, κράτησε όμως την ταυτότητα του και, όσο μπορούσε, τη γλώσσα του. Σήμερα, στην ανεξάρτητη Ουκρανία, ο ελληνισμός της περιοχής της Αζοφικής έχει αυξηθεί αισθητά (ανέρχεται στις 300.000 περίπου). Το 1989 ιδρύθηκε στη Μαριούπολη η πρώτη οργανωμένη Ελληνική Κοινότητα και το 1995 η Ομοσπονδία Ελληνικών Συλλόγων, με κέντρο τη Μαριούπολη, στην οποία υπάγονται 53 ελληνικές κοινωνικές οργανώσεις από τις 12 επαρχίες της Ουκρανίας.

Πριν μερικούς μήνες επισκέφθηκε την Κύπρο ο πρόεδρος του Κρατικού Πανεπιστημίου Ανθρωπιστικών Σπουδών της Μαριούπολης, καθ. δρ Κωνσταντίνος Μπαλαμπάνωφ, ελληνικής καταγωγής, σε μία προσπάθεια σύσφιγξής των δεσμών μεταξύ Κύπρου και των Ελλήνων της Μαριούπολης, και ειδικά του Πανεπιστημίου, όπου φοιτούν εκατοντάδες Έλληνες, και όπου 800 περίπου φοιτητές μαθαίνουν την ελληνική γλώσσα. Κάλεσε το Ίδρυμα Λεβέντη, καθώς και το Πανεπιστήμιο Κύπρου, για μια επιτόπια μελέτη των προβλημάτων, κυρίως οικονομικών, και των δυνατοτήτων επίλυσης τους. Μαζί με τον διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου Κύπρου, Ανδρέα Χριστοφίδη, επισκεφθήκαμε πρόσφατα τη Μαριούπολη και μερικά από τα γύρω χωριά όπου κατοικούν Έλληνες. Την ίδια περίπου περίοδο βρισκόταν στην περιοχή κλιμάκιο του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού (Περιφέρεια Ευρώπης) υπό τον πρόεδρό του Άγγελο Ασλανίδη, που πρόσφερε και προσφέρει ακόμα ανεκτίμητες υπηρεσίες στον ελληνισμό της διασποράς. Η εμπειρία ήταν άκρως συγκινητική Στο Πανεπιστήμιο της Μαριούπολης μας υποδέχθηκε σύσσωμη η πανεπιστημιακή κοινότητα, με ελληνικές σημαίες, τραγούδια και χορούς και θερμές εκδηλώσεις. Τους προσφέραμε ελληνικά βιβλία και λεξικά.

Το Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας, όπως το ονομάζουν, είναι το δυναμικότερο ίσως τμήμα του Πανεπιστημίου, με νέους επιστήμονες που τελείωσαν το Πανεπιστήμιο της Μαριούπολης και μετεκπαιδεύτηκαν για σύντομο χρονικό διάστημα στην Ελλάδα. Διαπίστωνε όμως κανείς αμέσως ότι η μετεκπαίδευση πρέπει να είναι μεγαλύτερης διάρκειας. Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος είναι πολύ πενιχρή, λείπουν όμως οι πόροι για εμπλουτισμό της. Το Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Ίδρυμα Λεβέντη θα φροντίσουν για να αποσταλούν βιβλία, θα'θελα όμως να παρακαλέσω και άλλους οργανισμούς με εκδοτική δραστηριότητα, ή και ιδιώτες, να πράξουν το ίδιο. Το ελληνικό βιβλίο θα μορφώσει τους νέους δασκάλους και γενικά τη νέα ελληνική γενιά από την οποία εξαρτάται η αναγέννηση

του ελληνισμού στην Ουκρανία. Για τον τρόπο αποστολής των βιβλίων θα μπορούσε κανείς να απευθυνθεί στον κ. Αγγελο Ασλανίδη, κάτοικο Λευκωσίας, τηλ.22661920.

Για την καλύτερη προβολή του Πανεπιστημίου της Μαριούπολης, τόσο στην Ουκρανία όσο και στο εξωτερικό, έγινε η εισήγηση να συνεργαστεί το Πανεπιστήμιο αυτό με το Πανεπιστήμιο Κύπρου και με το Ίδρυμα Λεβέντη για την οργάνωση το 2006 Διεθνούς Συμποσίου για τον Ελληνισμό των πα-ρευξείνιων περιοχών. Μια άλλη εισήγηση είναι η προσφορά μονΟε ιών υποτροφιών στα μέλη του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας για την καλύτερη εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και καλύτερων μεθόδων διδασκαλίας καθώς και για ειδίκευση σε κλάδους της Ελληνικής Λογοτεχνίας.

Τα πιο πάνω δεν είναι τα μοναδικά προβλήματα του Πανεπιστημίου. Το μεγαλύτερο ίσως πρόβλημα είναι η στέγαση των 350 και πλέον ελληνικής καταγωγής φοιτητών, που έρχονται από τα ελληνικά χωριά για σπουδές στο Πανεπιστήμιο της Μαριούπολης και δεν έχουν στέγη. Ο πρύτανης κ.Μπα-λαμπανώφ τονίζει επίμονα την κρισιμότητα του προβλήματος, αλλά η εξεύρεση ποσού ενός εκατομμυρίου ευρώ που χρειάζεται γι'αυτό το σκοπό, δεν είναι εύκολη. Κι όμως, αν δεν λυθεί αυτό το πρόβλημα, η εκπαίδευση δασκάλων ελληνικής γλώσσας για τις 24 ελληνικές κοινότητες της περιοχής της Μαριούπολης θα γίνεται όσο περνά ο καιρός, πιο προβληματική.

Μια ευχάριστη έκπληξη στο Πανεπιστήμιο της Μαριούπολης είναι η απόλυτη πειθαρχία, η τάξη, η καθαριότητα και η φιλομάθεια των φοιτητών. Με την ευκαιρία της απονομής από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου του τίτλου του Επίτιμου Διδάκτορα, έκανα διάλεξη για την Κυπριακή Αρχαιολογία και Ιστορία για τους φοιτητές της Ελληνικής Γλώσσας. Την παρακολούθησαν πέραν των 250 φοιτητών. Την επομένη ο πρύτανης, μού ανέφερε ότι οι φοιτητές του Τμήματος Ιστορίας παραπονέθηκαν ότι δεν κλήθηκαν κι αυτοί στη διάλεξη, και αν μπορούσα να την επαναλάβω, όπερ και έπραξα. Ετσι, 500 περίπου φοιτητές άκουαν προσηλωμένοι και χωρίς τον παραμικρό θόρυβο, για μιάμιση ώρα, για την αρχαιολογία και ιστορία της Κύπρου.

Ψυχή των δραστηριοτήτων της Ελληνικής Κοινότητας της Μαριούπολης αλλά και όλης της Ουκρανίας, είναι η πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ελληνικών Συλλόγων, Αλεξάνδρα Προτσένκο. Με δικούς της μόχθους κτίστηκε επιβλητικό κτίριο για να στεγάσει τα γραφεία της Ομοσπονδίας αλλά και Βιβλιοθήκη. Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι το τμήμα του κτιρίου όπου στεγάζεται η βιβλιοθήκη, κτίστηκε με^π/νδρομή σημαντικού ποσού που συνέλεξε η φοιτητική κοινότητα του Πανεπιστημίου Κύπρου. Η βιβλιοθήκη φέρει το συμβολικό όνομα «Κερύνεια».

Οι επισκέψεις στα χωριά ήταν πράγματι μια συγκινητική εμπειρία. Ολόκληρη η κοινότητα συμμετείχε για να καλωσορίσει ελληνικές αποστολές. Μαζί μας ήταν και τα μέλη του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού καθώ; και η δρασι ρια και ελληνολάτρις πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ελληνικών Συλλόγων Αλεξάνδρα Προτσένκο. Η επίσκεψη περιελάμβανε το σχολείο, όπου διδάσκεται η Ελληνική Γλώσσα. Παιδάκια όλων των ηλικιών τραγουδούσαν και απάγγελαν και χόρευαν ελληνικούς χορούς. Έπειτα η επίσκεψη στην εκκλησία του χωριού. Η φιλοξενία απερίγραπτη, παρόλη τη φτώχεια. Εκείνο που θέλουν περισσότερο και από την οικονομική ενίσχυση είναι να διατηρηθεί η επικοινωνία με την Ελλάδα και την Κύπρο, να μην ξεχαστούν τα χωριά. Όνειρο όλων των κατοίκων, νέων και ηλικιωμένων, είναι ένα ταξίδι στην Ελλάδα και στην Κύπρο, πριν πεθάνουν.

Στο χωριό Παλαιά Κριμαία εγκαινιάστηκε, με την ευκαιρία της επίσκεψης του κυρίου Ασλανίδη και των μελών του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού, το Ιατρικό Κέντρο τού χωριού, που κτίστηκε χάρη στο σημαντικό χρηματικό ποσό που συνέλεξε το Συμβούλιο Αποδήμου Ελληνισμού. Η ευγνωμοσύνη των κατοίκων της περιοχής εκφράστηκε με λόγους, τραγούδια, χορούς και παραδοσιακή φιλοξενία.

Το ελληνικό κράτος κάνει πολλά για τον απόδημο ελληνισμό και η συμπαράσταση της Ουκρανικής Κυβέρνησης είναι αξιοσημείωτη. Η εντύπωση που αποκομίσαμε από την επίσκεψη στη Μαριούπολη, και συνομιλώντας με πολλούς κατοίκους ελληνικής καταγωγής, είναι ότι δεν προσφέρονται αρκετά. Ο ελληνισμός σ' αυτή την περιοχή δεινοί ιϋθησε για αιώνες και σήμερα καθηλώνεται από οικονομική κρίση. Αναμένει, και δικαιολογημένα νομίζω, μεγαλύτερη και ουσιαστικότερη την αρωγή της Ελλάδας, γιατί όχι και της Κύπρου. Ο δήμαρχος της Μαριούπολης, ελληνικής καταγωγής κι αυτός, επιθυμεί διακαώς τη διδυμοποίηση της πόλης του με την Πάφο, όπου εργάζονται εκατοντάδες συμπολίτες του. Έστω, είναι μια αρχή για σύσφιξη φιλικών σχέσεων.

Η επίσκεψη μας ελπίζω να έχει καλά αποτελέσματα για το Πανεπιστήμιο της Μαριούπολης και για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στο χώρο της Αζοφικής. Εδώ δεν χωρούν συγκινήσεις και ωραία λόγια. Χρειάζεται ουσιαστική συμπαράσταση, χρειάζονται έργα.

Λεξιλόγιο:

η ανακαίνιση	το παράρτημα
η εντολή	η εκδοχή
ο ιδιοτελής σκοπός	η σύσφιξη των δεσμών
το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού	πενιχρός
η εκδοτική δραστηριότητα	η ειδίκευση
η αποστολή	η συμπαράσταση
οι πόροι για εμπλουτισμό	αποστέλλω βιβλία
η αναγέννηση του ελληνισμού	η προβολή

Άσκηση 1. Να κάνετε περίληψη του άρθρου

Ενότητα 19. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΣΤΗ ΖΙΜΠΑΜΠΟΥΕ

Σε συνέντευξη του στην "Ελληνική Διασπορά" ο Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας Χαράρε Ιωάννης Στογιαννίδης επισήμανε ότι από το ίδρυμα θα ωφεληθούν όχι μόνο οι Έλληνες της χώρας και της ευρύτερης περιοχής, αλλά και ο ντόπιος πληθυσμός, καθώς στη Ζιμπάμπουε δεν υφίσταται ανώτατο ίδρυμα σπουδών.

«Εμείς οι Έλληνες της Ζιμπάμπουε βρισκόμαστε σε μοναδική θέση, καθώς δεν ήρθαμε στη χώρα ως κατακτητές», σημειώνει ο κ. Στογιαννίδης. Ήρθαμε ως Έλληνες της διασποράς, ως εργάτες συδηροδρόμων, έμποροι και τεχνίτες φέρνοντας μαζί μας τη πλούσια κληρονομία μας – Ελληνική Ορθοδοξία, Πολιτισμό, Γλώσσα. Θέλουμε και μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα αξιολογικό κέντρο σπουδών.

Με την Ακαδημία θα προσελκύσουμε όλο τον Ελληνισμό της περιοχής από χώρες όπως τη Ζάμπια, το Κονγκό, τη Μποτσουάνα, την Αγκόλα. Κατα αυτό τον τρόπο θα κρατήσουμε τους Έλληνες στις χώρες αυτές, που αναγκάζονται να φύγουν λόγω των παιδιών τους. Στο Ζιμπάμπουε δεν υπάρχει τριτοβάθμια εκπαίδευση ως εκ τούτου οι γονείς πρέπει να πληρώνουν υπέρογκα ποσά για σπουδές στο εξωτερικό, τα οποία είναι απαγορευτικά για τους περισσότερους και έτσι αναγκάζονται να μεταναστεύσουν σε άλλες χώρες όπως η Αυστραλία, Ν. Ζηλανδία, ο Καναδάς κ.α.

Η Ελληνική Ακαδημία θα παρέχει δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια μια εκπαίδευση και οι Έλληνες φιλοδοξούν να γίνει κέντρο αναφοράς στην Ελλάδα και στους Έλληνες της

διασποράς. Η μελέτη έχει ήδη εκπονηθεί και τα αρχιτεκτονικά σχέδια του κτιρίου παραπέμπουν στην Αρχαία Ελλάδα. Το αμφιθεατρικό κτήριο θα φέρει ελληνοπρεπείς κολόνες, το κόστος των οποίων θα καλυφθεί από Ελληνικές οικογένειες της Ζιμπάμπουε.

Στο ίδρυμα θα υπάρχουν πέρα από τις αίθουσες διδασκαλίας, χώροι συνεδριάσεων, συναυλιών, θεάτρου, ενώ αθλητικό γήπεδο θα είναι, αντιγραφή του αυθεντικού Ολυμπιακού Σταδίου.

Μια έκταση περιπου 60 στρεμμάτων, στην οποία θα ανεγερθεί η ακαδημία, έχει ήδη αγοραστεί από την Ελληνική Κοινότητα και έχει εξασφαλισθεί η σχετική άδεια απο υπ. Παιδείας της Ζιμπάμπουε.

Όμιλος Αγροτών και Κτηνοτρόφων της Ζιμπάμπουε προσφέρει τη χρηματοδότηση των ξενώνων αρένων και θηλέων, ενώ η Ελληνική κυβέρνηση έχει υποσχεθεί περίπου 15 εκ. δρχ., καθώς επίσης να παράσχει εγγυήσεις προς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς για δανεισμό. Το υπ. Πολιτισμού θα συμβάλει στην ίδρυση της βιβλιοθήκης της Ακαδημίας.

Οικονομική ενίσχυση έχουν προσφέρει ήδη αρκετές εξέχουσες προσωπικότητες, καθώς και το Πανεπιστήμιο της Κύπρου και Έλληνες από γειτονικά κράτη.

Με τη δημοσιοποίηση της ίδρυσης της Ελληνικής Ακαδημίας άμεση υπήρξε η ανταπόκριση και το ενδιαφέρον του επιχειρηματικού κόσμου του Χαράρε. Πολλές πολυεθνικές εταιρείες έχουν ενδιαφερθεί, καθώς αναζητούσαν να Βρουν την κατάλληλη σχολή για την εκπαίδευση νέων υπαλλήλων. Κάποιες εταιρείες έχουν ήδη προσφερθεί να χρηματοδοτήσουν τη δορυφορική εκπαίδευση των σπουδαστών και να εξασφαλίσουν τον απαραίτητο τεχνολογικό εξοπλισμό. Όπως μας εξήγησε ο κ. Στογιαννίδης στόχος είναι να γίνονται συνδέσεις με μεγάλα πανεπιστήμια όπως του Χάρβαρντ, της Οξφόρδης, του Κέμπριτζ κ.α.

Ο προϋπολογισμός κατασκευής της Ελληνικής Ακαδημίας ανέρχεται στα 4.5 εκ. δρ. "Ειλικρινά ζητάμε τη βοήθεια όλων για αυτό το θαυμάσιο έργο, που αναμφισβήτητα θα αποτελεί μια μόνιμη αναφορά στην Ελλάδα και για ό,τι η Ελλάδα αντιπροσωπεύει στον αναπτυσσόμενο κόσμο της Αφρικανικής Ηπείρου", επεσήμανε ο κ. Στογιαννίδης διευκρινίζοντας ότι με την πρόσφατη τροποποίηση του καταστατικού της κοινότητας σε περίπτωση διάλυσης της, κάτι που απεύχονται όλοι οι Έλληνες, τα περιουσιακά της στοιχεία περιέρχονται αυτόματα στο Ελλάνικο δημόσιο.

Στη Ζιμπάμπουε ζουν σήμερα περίπου 2.000 Έλληνες, 3ης και 4ης γενιάς, εκ των οποίων οι μισοί κυπριακής καταγωγής. Η Ελληνική Κοινότητα του Χαράρε είναι η μεγαλύτερη από τις 4 κοινότητες που υπάρχουν στη χώρα. Υπάρχουν επίσης ο Σύλλογος Ελληνίδων Κυριών, ο Σύνδεσμος Παλαιών Ελλήνων Πολεμιστών, Σύνδεσμος Κεφαλλήνων και η Κυπριακή Αδελφότητα.

Η Ελληνική παροικία του Ζιμπάμπουε είναι η πιο πλούσια ακόμα και από την εβραϊκή, πράγμα σπάνιο για την περιοχή. Στην πρωτεύουσα λειτουργεί καθημερινό Ελληνικό Δημοτικό σχολείο, το οποίο υπάγεται στο υπ. Παιδείας της Ζιμπάμπουε, διοικείται όμως από την κοινότητα. Στο σχολικό πρόγραμμα η ελληνική γλώσσα είναι ενταγμένη ως δεύτερη γλώσσα, την οποία διδάσκουν τέσσερεις αποσπασμένοι από την Ελλάδα εκπαιδευτικοί. Το ελληνικό σχολείο έχει τη φήμη του καλύτερου σχολείου και σε αυτό φοιτούν και μαύροι μαθητές, οι οποίοι μιλούν θαυμάσια την ελληνική γλώσσα.

Στη χώρα υπάρχουν πέντε ελληνικές εκκλησίες και πρόσφατα μπήκε ο Θεμέλιος λίθος μιας ακόμη χάρη στη δωρεά της κ. Ψήλου. Η Ελληνική Κοινότητα προσπαθεί με κάθε τρόπο να κρατήσει ενωμένο τον Ελληνισμό με ποικίλες εκδηλώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Πριν από ένα χρόνο προχώρησε στην επανέκδοση του εντύπου "Ελληνική Γωνιά", στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, το οποίο διανέμεται δωρεάν στις γειτονικές χώρες.

Λεξιλόγιο:

η πλούσια κληρονομία
η εγγύηση
εξέχων, -ουσα, -ον
ο εξοπλισμός
η τροποποίηση

η παροικία
η οικονομική ενίσχυση
η δορυφορική εκπαίδευση
ο προϋπολογισμός κατασκευής
το καταστατικό

Άσκηση 1. Να βρείτε συνώνυμα:

η ενίσχυση, εξέχων,-ουσα

Άσκηση 2. Να εξηγήσετε στα ελληνικά:

το καταστατικό, η παροικία

Άσκηση 4. Να μετεφράσετε στα ελληνικά:

1. Прем'єр-міністр відмовляється робити поправку в законі як того вимагають учасники страйку.
2. Будинок батька – це єдиний спадок, на який претендує його донька.
3. Деякі навчальні заклади купують обладнання для майстерень завдяки спонсорській економічній допомозі.
4. Міністерство освіти пропонує студентські стипендії за для економічної підтримки талановитої молоді.

Άσκηση 5. Να κάνετε περίληψη του άρθρου.